200 000 ТОННА ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 225 (19.301). • 1985 йил 2 октябрь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

М. С. ГОРБАЧЕВнинг

Франция телевидениеси орқали сўзлаган нутқи

М. С. Горбачев Францияга расмий визит қилиши муносабати билан 30 сентябрь куни Франциядаги ТФ—1 телевизион компаниясининг журналистлари И. Мурузи, А. Данвер ва Д. Бромберженн қабул қилди.

Қуйида М. С. Горбачевнинг Франция телетомошабинларига мурожаати эълон қилинмоқда.

Салом, хонимлар ва жаноблар!

Салом, азиз дўстлар!

Мамлакатингизга қилинадиган визит арафасида француз телетомошабинлари билан дийдор кўришаётганимдан хурсандман. Ростини айтсам, Франция билан унинг халқи, сиёсий раҳбарлари ва жамоат арбоблари билан янги учрашувни ғоят қизиқиб кутяпман.

Республика президентининг бўлғуси учрашув кўп сабабларга кўра алоҳида характерга эга бўлади, деган фикрига қўшиламан. Учрашув ҳақида унинг якунларига қараб баҳо берилади, албатта, аммо ҳозир шуни айтмоқчиман: биз учрашувга юксак масъулият туйғуси билан тайёргарлик кўраяпмиз ва ўз томонимиздан бу учрашув натижадор бўлиши учун имкони бўлган ҳамма ишни қиляпмиз.

Икки томонлама муносабатларга келганда, шуни айтиш керакки, СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш иккала халқнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушишига аминмиз. Тарих тажрибаси бунинг энг яхши исботидир. Россия билан Франция, Совет Иттифоқи билан Франция ҳамкорлик қилганларида бу нарса уларга, шунингдек, бутун Европага ҳам, қолаверса бутун дунёга ҳам фойда келтирган эди. Ётсираш ва душманлик эса, аксинча, миллий манфаатларимизга зиён етказган, халқаро муҳитга салбий таъсир қилган эди.

Совет кишилари билан французлар фашизмга қарши курашда қуролдош қардошлар бўлганликларини тарихдан ўчириб бўлмайди. Агар биз Франциянинг «Нормандия—Неман» полки учувчилари совет осмонида фашистларга қарши, совет партизанлари эса француз диёридаги макизарлар сафида қаҳрамонона жанг қилганликларини эсдан чиқарсак, шу муқаддас курашда ҳалок бўлганлар хотирасига хиёнат қилган бўлур эдик. Бу даҳшатли урушда 20 миллион совет кишиси ҳалок бўлди — бизнинг озодлигимиз ва сизнинг озодлигингиз учун ҳалок бўлди. Ўшанда французлар ҳам сизнинг ва бизнинг озодлигимиз учун жон бердилар. Франция ерида 20 мингдан кўпроқ совет антифашист жангчиси дафн этилган. Сизларнинг мамлакатингизда уларнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олаётганликларини биламан. Бунинг учун совет халқи сизлардан миннатдор.

Бироқ биргаликда эришилган ғалабагина совет ва француз халқларини яқинлаштириб турган эмас. Кўп соҳалардаги — экономика ва савдодаги, адабиёт ва санъатдаги ҳамкорлигимиз илдизлари олис асрлар тубига бориб тақалади. Мана шуларнинг ҳаммаси муносабатларимизнинг яхши негизлари, дуруст анъаналари, чуқур илдизлари борлигидан дарак беради. Бу муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш муштарак манфаатларимизга мос бўлиб тушади, буни мен зўр ишонч билан айтаяпман. СССР билан Франция ўртасидаги мулоқот, иноқлик, ҳамкорликни давом эттирибгина қолмай, шу билан бирга чуқурлаштириб ҳам бориш жуда муҳимдир.

Назаримизда, икки ўртадаги муносабатлар умуман дуруст таркиб топмоқда. Савдо-сотиқ ҳажми ўн йил мобайнида тўрт баравар кўпайди. Биз бундан мамнунмиз, бу нарса Францияга ҳам фойдали, деб ўйлайман. Бироқ иқтисодий алоқалар янада активроқ ва хилма-хилроқ бўлиши мумкин эди. Биз шундай деб ҳисоблаймиз. Фан ва техникадаги ҳамкорликка ҳам шу гап тааллуқлидир. Совет ва француз космонавтларининг биргаликдаги парвози шунинг ажойиб тимсоли бўлиб қолди. Маданият ва маориф, туризм, ижтимоий алоқалар соҳасидаги ҳамкорлик самарали бўлиб чиқмоқда.

Бўлажак совет—француз учрашуви Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида сиёсий, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий, маданий алоқаларни ва бошқа алоқаларни ривожлантириш учун янги омил бахш этади, деб умид қиламан. Лекин биз бу учрашувга фақат икки томонлама муносабатларга оид йирик воқеа, деб қараётганимиз йўқ. 1971 йилда совет—француз муносабатларининг принципларида ёзиб қўйилганидек, аҳиллик ва ҳамкорлик «уларнинг муносабатларида доимий сиёсат ва халқаро ҳаётда доимий омил» бўлиб қолиши керак.

Халқаро вазиятнинг кескинлашганлиги менинг президент Миттеран билан учрашувимни кечиктириб бўлмаслигининг яна бир сабабидир. Ҳозирги вақтда дунёда бўлаётган воқеаларнинг қувонтирадиган томони кам. Ҳар ҳолда сўзга қараб эмас, балки амалдаги ишларга қараб баҳо бериладиган бўлса, халқаро кескинлик кучайиб бормоқда. Ракета-ядро ҳалокати хавфи камаймаяпти. Ана шу аччиқ ҳақиқатдан кўз юммаслик керак. Тоғ-тоғ қуроллар жамғариб қўйилганига қарамай бундай қуролларни ишлаб чиқариш ва модернизациялаш кучайтирилмоқда. Европа ҳарбий базалар ва ажал қуроллари билан қалаштириб юборилган. Европани ҳозирги кунда «порох омбори» деб аташ камлик қилади. Бу ерда инсонни қириб ташлашнинг ғоят хатарли энг янги воситалари ғамлаб қўйилган. Лекин бу ҳам етишмаётган кўринади — қуролланишнинг янги улкан программалари, Европа куч ишлатиш сиёсати учун жуда кичик ва ғоят мўрт бўлишига қарамай хатарли стратегия концепциялари зўр бериб ишлаб чиқилмоқда ва амалга оширилмоқда. Умуман бизнинг планетамиз — Ернинг ўзи ҳам куч ишлатиш сиёсати учун жуда кичик ва ғоят мўртдир.

Ана шулар ҳақида гапирар эканман, бугунги кунда ҳеч ким юз бераётган воқеаларнинг бефарқ кузатувчиси бўлиб қолишига ҳуқуқи йўқ, деб ҳисоблайман. Жаҳонда шу қадар кўп ишончсизлик ва шубҳа жамланиб қолдики, дунёни уларнинг уюмларидан тозалаш учун кўп ғайрат ва вақт сарфлашга тўғри келади. Бунингсиз, таъбир жоиз бўлса, тегишли, психологик қайта қуришсиз ва, албатта, сиёсий иштиёқсиз шароитни умуман ўзгартириш мумкин бўлган тақдирда ҳам уни яхшилик томон ўзгартириш қийин бўлади. Ҳозирги вақтда ҳар бир миллатнинг, оддий гражданин ёки сиёсий арбоб бўлишдан қатъи назар, ҳар бир кишининг тақдири ташқи сиёсатга боғлиқ бўлиб қолмоқда.

Омон қолиш учун, ўз фарзандларимиз ва невараларимизнинг келажагини таъминлаш учун телба кучларни, уруш ва милитаризм кучларини жиловлаб қўйиш керак. Уруш олови ҳали алангa олмай туриб, уни ўчириш лозим.

Шундай қилиш мумкинми? Биз аминмизки, мумкин. Бу соҳада таянишимиз мумкин бўлган ижобий тажрибамиз ҳам бор, бу — кескинликни юмшатишдаги муваффақиятлардир. Бу муваффақиятлар ўз ҳаётий кучини сақлаб турибди.

Хельсинки Якунловчи актининг барча қоидаларига изчил риоя қилиниши Европадаги иқлимни яна соғломлаштиришга, қитъа узра қалинлашган булутларни тарқатиб юборишга қодирдир.

Вольтер ўз вақтида одамларнинг биргаликда нормал яшашининг зарур шарти сифатида ақл-идрок тантанасини орзу қилган эди. Франция буюк фарзандининг бу даъвати арбалет ва қиличлар ўрнини ядро қуроли эгаллаган ҳозирги пайтда, айниқса, муҳимдир. Биз кимларнинг идеологияси, қарашлари ва қонунлари ахлоқийроқ, кимларнинг экономикаси рационалроқ эканлигини аниқлашга улгурамиз. Турмуш тарзининг тинч мусобақаси одамларга ихтиёрий равишда қандай ижтимоий система мақбул эканлигини танлаш, аниқлаш имкониятини бериш учун тарих вақти етарлидир. Ҳа, биз турли одамлармиз, нима ҳам қилардик тарих шуни мақбул кўрди.

Совет Иттифоқига келганда, у жаҳондаги бошқа системаларга мансуб давлатлар билан тинчликда яшаш учун барча ишларни қилмоқда ва бундан буён ҳам шундай қилаверади. Бунинг устига халқаро проблемаларни ҳал этишга ёндашувимизга айни шундай принцип асос қилиб олинган. Биз ички сиёсатда ҳам ана шунга амал қиламиз.

Ишларимиз тўғрисида қисқача гапириб ўтмоқчиман. Ҳозир Совет Иттифоқида салкам 277 миллион киши яшаяпти. Россия халқлари 1917 йилда революцияни амалга ошириб, эксплуатацияни, социал ва миллий зулмни тугатиб, ўз йўлини тўғри танлаганлигига тарих тажрибасидан ишонч ҳосил қилдик. Совет кишилари ўз Ватани эришган ютуқлар билан, шу жумладан, мана 50 йилдан кўпроқ вақтдан бери мамлакатда ишсизлар йўқлигидан, меҳнат қилиш ҳуқуқи Конституция билан мустаҳкамлаб қўйилганлиги ва тегишли социал ва иқтисодий тадбирлар системаси билан таъминланганлигидан фахрланадилар. Давлат бюджетида камомад бўлмайди.

Бошқа ҳар қандай халқ сингари бизнинг халқимиз ҳам яхшироқ яшашни истайди ва кейинги 20 йил давомида аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар икки баравар кўпайиб, асосий озиқ-овқатларнинг нархи ошмаганлигидан мамнундирлар. Бизда ҳар йили икки миллиондан ортиқ квартира қуриляпти. Уй-жой бепул берилиб, квартира ҳақи оила бюджетининг ўрта ҳисобда 3 процентини ташкил этади. Одамларнинг соғлиғи, уларнинг маънавий камолоти тўғрисида ғамхўрлик қилиш бизнинг бундан буён ҳам энг муҳим вазифамиз бўлиб қолади. Бу борада анчагина ютуқларга эришганлигимизни айтиб ўтмоқчиман. Мамлакатда олти миллионга яқин инженер, бир ярим миллион илмий ходим, бир миллиондан ортиқ врач бор. Бепул халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш системаси вужудга келтирилган ва ишлаб турибди.

Совет Иттифоқи юздан ортиқ халқ ва миллатни бирлаштирган. Жамият турмушининг барча соҳаларида халқлар тенглиги принципи қарор топганлиги революциянинг асосий ғалабаларидан бири бўлди. Революция пайтида ўн бешта иттифоқдош республика ва 38 та автоном республика, ўлка, округ, областлардан кўпчилиги қолоқ чекка ўлкалар аҳволида эди. Ҳозирги пайтда улар тенг иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқлардан фойдаланибгина қолмай, шу билан бирга ўзларининг қудратли экономикасини вувужудга келтириб, илм-фан, маданият ва маориф соҳасида катта-катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Совет кишилари ўзлари эришган ютуқ ва муваффақиятларнигина эмас, айни вақтда заиф томонларни, камчиликларни ҳам кўриб турибдилар. Буларнинг ҳаммаси жамиятимизда демократик асосда кенг кўламда ошкора муҳокама қилинаётганлигини, эҳтимол, сизлар билсангиз керак. Биз айни ҳал этилмаган проблемаларга эътиборни қаратиш муҳим, деб ҳисоблаймиз, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш, халқ турмушини яхшилаш учун курашмоқдамиз. Ношудлик ва масъулиятсизликни кескин қоралаймиз. Социал адолат нормаларига, гражданларнинг демократик ҳуқуқларига, совет қонунларига қатъий риоя этилишига биринчи даражали эътибор берамиз, албатта.

Халқимиз мана шу барча куч-ғайратларни маъқуллабгина қолмай, биз, раҳбарлардан айни шундай йўл ўтказишни талаб қилмоқда. Мен буни келаётган кўп минглаб хатлардан ва шахсий учрашувлардан, юзлаб совет кишилари билан бўлиб ўтган суҳбатлардан яхши биламан.

Бир сўз билан айтганда, биз мавжуд проблемаларни яхши биламиз. Айрим масалалар ҳал этилган ва ҳал этилмоқда, бошқа масалалар эса вақтни, ресурсларни ва қатъий куч-ғайратларни талаб қилади. Биз ҳозирги вақтда фан-техника тараққиёти масалалари билан, экономикани бошқаришни ва хўжалик юритиш методларини такомиллаштириш билан астойдил шуғулланмоқдамиз. Янги-янги вазифаларни ҳал этиш учун бизда имкониятлар бор. Юқори малакали кадрлар ҳам, табиий ресурслар ҳам, илмий ишлаб чиқариш потенциали ҳам ана шундай имкониятлардандир. Энг муҳими эса, аҳолининг барча табақалари сиёсий йўлни кенг қўллаб-қувватлаётганлигидадир. Ишларни яхшилаш соҳасидаги бундан буёнги тадбирларни умумхалқ муҳокамасига қўймоқчимиз.

Умуман биз партиянинг бўлажак XXVII съездига совет жамиятини такомиллаштиришга оид конкрет ишлар программаси билан, келгуси беш йиллик ва аср охиригача мўлжалланган планлар билан борамиз. Учинчи минг йилликка, айтиш мумкинки, фикран назар ташлаймиз. Олдимизда кенг истиқболлар очилмоқда. Келгуси ўн беш йил давомида саноатнинг ўзидагина Совет ҳокимияти ташкил топгандан бери ўтган қарийб 70 йил давомидагига тенг келадиган ишларни қилишимиз кераклигини айтиб ўтиш кифоя. Мен буларнинг ҳаммасини француз телетомошабинларини кундалик ишларимиз ва юмушларимиз билан таништириш учунгина гапираётганим йўқ. Менимча, Франция ва бошқа мамлакатларда биздаги афзалликлар системасини яққол тасаввур этишлари муҳимдир. Биз, совет кишилари учун экономикани, социал муносабатларни, демократияни ривожлантириш, муҳим бўлса, худди шунинг ўзи бизларнинг халқаро майдондаги манфаатларимиз ва ташқи сиёсат соҳасидаги манфаатларимизни белгиламоқда. Биз, энг аввало, диққат эътиборни ва ресурсларни тинч бунёдкорлик ишларига сафарбар этиш имконини берадиган тинчлик, барқарор халқаро вазият бўлишидан манфаатдормиз.

Биз Ер юзида қуролланиш пойгасига қатъий қаршимиз ва шу пойганинг космосга ўтказилишига қатъий қаршимиз. Бундай хатарли жараённи тўхтатиш ва сўзсиз қуролсизланиш билан шуғулланиш зарур.

Биз бу тўғрида гапирибгина қолмай, айни шу йўлда ҳаракат қилаётганлигимизни таъкидлаб ўтишни истайман. Ўз ихтиёримиз билан биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатишдан воз кечдик, ҳар қандай ядро портлатишлари ўтказишни тақиқладик. Европада ўртача олислик ракеталарини жойлаштиришни тўхтатдик. Биз космосга қурол билан қадам босмаслигимизни бутун дунёга маълум қилдик. Бизнинг мамлакатимиз бошқа муҳим қарорларни ҳам амалга оширишга тайёрдир.

Бизнинг ташаббусларимизга жавобан нималар қилинаётганлиги ва нималар дейишаётганлигини холисона ўйлаб кўринг-а. Янги-янги ядро портлатишлари амалга оширилди, йўлдошга қарши қурол синаб кўрилди. Бизнинг ташаббусларимизга нисбатан ишончсизлик уйғотишга зўр бериб уринмоқдалар. Женевада аҳдлашувларга эришиш мумкинлигининг ўзи, қурол-яроғ ишлаб чиқаришни қисқартириш, ҳарбий иштаҳани бўғишга тўғри келиши мумкинлиги айрим кимсаларни қўрқувга солганлиги кишини ҳайратда қолдиради. Бироқ нақлда айтилганидек, омон бўлсак кўрамиз. Сабр-тоқатимиз етарли. Гарчи буларнинг ҳаммаси, очиғини айтадиган бўлсам, халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлларини қидиришдан анча узоқ.

Кўриб турибсизки, жаҳонда хатарли ва кечиктириб бўлмайдиган жуда кўп масалалар тўпланиб қолган. Мен Франция президенти билан ана шу масалаларни ғоят жиддий тарзда муҳокама қилмоқчиман. Мулоқотимиз самарали бўлади, деган умиддаман. Совет Иттифоқи ва Франция халқлар ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлиги ишига сезиларли ҳисса қўшиш реал имкониятига эга эканликларига аминман. Мен ана шундай умид билан Францияга бораман.

Совет кишилари номидан ҳаммангизга, ҳозир мени тинглаётган барча кишиларга, Франциянинг барча эркак ва аёлларига, барча француз оилаларига бахт-саодат, равнақ ва осойишталик тилайман.

Сизларга барча эзгу истакларимни йўллайман.

ИЛҒОРЛАРГА — ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1985 йил сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент области. Бу область пахта тайёрлаш планини 35,32 процент, шу жумладан машина терими планини 37,51 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 29,99 процент, шу жумладан машина терими планининг 36,74 процент ўсишини таъминлаган;

Наманган области. Бу область пахта тайёрлаш планини 41,38 процент, шу жумладан машина терими планини 20,36 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 27,68 процент, шу жумладан машина терими планининг 19,92 процент ўсишини таъминлаган;

Тошкент областининг Ғалаба райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 43,23 процент, шу жумладан машина терими планини 60,55 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 41,82 процент, шу жумладан машина терими планининг 59,78 процент ўсишини таъминлаган;

Андижон областининг Қўриқ Комсомолобод райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 50,96 процент, шу жумладан машина терими планини 66,79 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 42,08 процент, шу жумладан машина терими планининг 64,99 процент ўсишини таъминлаган;

Тошкент область Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 49,53 процент, шу жумладан машина терими планини 69,48 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 45,21 процент, шу жумладан машина терими планининг 65,51 процент ўсишини таъминлаган;

Андижон область Комсомолобод районидаги Партия XXIV съезди номли қўриқ совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 54,21 процент, шу жумладан машина терими планини 91,24 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 49,25 процент, шу жумладан машина терими планининг 90,28 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 47,84 процент, шу жумладан машина терими планини 52,27 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 39,89 процент, шу жумладан машина терими планининг 50,47 процент ўсишини таъминлаган;

Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 88,22 процент, шу жумладан машина терими планини 116,25 процент бажарган, жами пахта сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида териб олинган;

Сурхондарё область Термиз районидаги Жданов номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 58,56 процент, шу жумладан машина терими планини 48,07 процент бажарган, ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 37,86 процент, шу жумладан машина терими планининг 46,07 процент ўсишини таъминлаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Хоразм областининг Гурлан райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 77,16 процент, шу жумладан машина терими планини 36,76 процент бажарган, ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 40,19 процент, шу жумладан машина терими планининг 30,85 процент ўсишини таъминлаган;

Наманган областининг Чортоқ райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 65 процент, шу жумладан машина терими планини 31,6 процент бажарган, ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 40,91 процент, шу жумладан машина терими планининг 31,6 процент ўсишини таъминлаган.

XXVII „ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Хоразм	2,76	51,15	1,84	24,07
Фарғона	3,20	50,12	1,82	9,85
Бухоро	2,10	48,22	0,61	9,94
Наманган	3,60	41,38	3,24	20,36
Андижон	2,48	39,16	2,18	11,95
ҚҚАССР	2,90	36,40	2,85	29,04
Навоий	2,47	35,61	2,11	15,44
Тошкент	4,44	35,32	5,82	37,51
Сурхондарё	2,60	33,72	3,49	30,80
Самарқанд	2,20	30,04	1,86	17,56
Қашқадарё	1,59	19,97	1,39	11,78
Жиззах	2,45	12,09	3,18	14,35
Сирдарё	1,83	7,86	2,46	7,49
Республика бўйича:	2,63	34,14	2,53	18,30
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Наманган	3,98	54,64	—	—
Сурхондарё	4,13	48,92	6,01	45,08
Бухоро	1,34	28,90	—	—
Навоий	0,81	17,45	—	—
Қашқадарё	0,77	7,79	0,27	0,71
Республика бўйича:	2,78	33,72	3,63	26,75

СИРДАРЁ. Ўтган куни Боёвут райони далаларида 250 та терим агрегати ишлатилди. Улар ёрдамида 816 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Пушкин номли, «1 Май» совхозлари ва «Боёвут» совхоз-техникуми дала гвардиячилари, айниқса, яхши ишладилар. Бу хўжаликларда ҳар бир «зангори кема»нинг кунлик иш унуми 4—4,5 тоннани ташкил этди. «1 Май» совхозидан Ҳолбек Алламуродов, Турсунқул Умматов, «Боёвут» совхоз-техникумидан Қўчқор Жуманов, Имомқул Нарзиқулов ўз агрегатлари бункеридан 8-10 тоннадан «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлишди.

ФАРҒОНА. Риштон районидаги «Риштон» совхози механизатори Асомиддин Зиёдов мавсумда 200 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган. Сўз ва иш бирлигини таъминлаётган пешқадам дала гвардиячиси ҳозирга қадар 100 тонналик хирмон уйишга эришди.

Райондаги ўнлаб механик-ҳайдовчилар А. Зиёдов ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Навоий номли совхоз механизатори Қосим Матмусаевнинг терган пахтаси ҳам 100 тоннадан ошди. У айни кунларда ўз агрегати бункеридан 6-8 тоннадан «оқ олтин» тўкяпти.

ИНСТИТУТ БАЙРОҒИДА ОРДЕН

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ташкил этилганига ярим аср бўлди. Шу вақт ичида бу ерда саксон минг йигит ва қиз билим олди. Халқ маорифи учун кадрлар тайёрлаш ва илм-фанни ривожлантиришдаги хизматлари учун институт Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди. 1 октябрь куни Тошкентда олий ўқув юртининг 50 йиллигига ва унга Ватанининг юксак мукофотини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев Халқлар дўстлиги орденини институт байроғига қадаб қўйди. У ўз нутқида умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий қоидаларини рўёбга чиқариш соҳасида олий ўқув юрти коллективи олдида турган вазифаларга тўхталиб ўтди, коллективга юқори малакали педагог кадрлар тайёрлаш ишида янгидан янги муваффақиятлар тилади.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар 1920 йилда В. И. Ленин декретига биноан очилган Ўрта Осиё университетининг педагогика факультети базасида ташкил этилган институт ҳозирги вақтда Ўзбекистонда педагогик таълимнинг байроқдори бўлиб қолганлигини айтдилар. Ҳозирги пайтда институт кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларининг ўн икки факультетида 30 миллат вакили — 14 мингдан ортиқ йигит ва қиз билим олмоқда.

Мактаб ислоҳотининг асосий йўналишларини рўёбга чиқариш соҳасида институтда катта ишлар қилинмоқда, деб таъкидлашди сўзга чиққан кишилар. Янги фанлар ўқитилиб, ўқув-тарбиявий жараён такомиллаштирилмоқда, кўп томонлама илмий-тадқиқот ишлари олиб борилияпти. Бироқ коллектив олдида янги янада масъулиятли вазифалар турибди. Юқори малакали мутахассислар тайёрлашни таъминлабгина қолмай, шу билан бирга фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга оид партия қарорларини рўёбга чиқаришга қўшиладиган ҳиссани кўпайтириш лозим.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар институт коллективи ёш авлодни Ватанга, коммунистик идеалларга фидокорона хизмат қилиш руҳида тарбиялаш учун бутун куч-ғайратни сарфлайди, ўз олдида турган вазифаларни шараф билан бажаради, деб ваъда бердилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети номига табрикнома қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этди.

(ЎзТАГ).

XXVII МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

БУХОРО. Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз миришкорлари пахта тайёрлаш бўйича беш йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Қабул пунктларига 37 минг тонна хом ашё етказиб берилди. Бу планда белгиланганидан қарийб минг тонна кўпдир. Колхозда пахта йиғим-терими қизғин давом эттириляпти. Кунига йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрлашга эришилаётир.

ТОШКЕНТ. Султон Сегизбоев номли совхознинг республикада хизмат кўрсатган пахтакор Юсуфжон Нишонов бошлиқ бригадаси азаматлари Оққўрғон районида биринчи бўлиб йиллик планни бажардилар. Ҳосилнинг ҳаммаси машиналар ёрдамида йиғиштириб олинди. Пешқадам бригада коллективи ялпи ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашмоқда.

Шу совхознинг Умарали Тўхтасинов бошлиқ бригадаси ҳам якунловчи йил планини адо этди.

Хўжаликда терим техникаси ишга тўла жалб этилгач, йиғим-терим суръати кескин кўтарилди. Ҳозир бу ерда кунига 6,5 процентга етказиб пахта тайёрланмоқда.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико амалий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Мадагаскар Демократик Республикасининг (МДР) Президенти, Малагасия Революцияси авангард партиясининг (АРЕМА) Бош секретари Дидье Рацираками 30 сентябрь куни Кремлда қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида актуал халқаро проблемалар ва Совет-Мадагаскар муносабатлари масалалари муҳокама қилинди.

А. А. Громико Америка Қўшма Штатлари ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари қуролланиш пойгасини кучайтириш ва уни космик фазога ёйиш йўлини ўтказаётганликлари натижасида халқаро вазият хатарли равишда кескинлашиб бораётганини уқтириб ўтди. АҚШ дунёда вужудга келган тахминий ҳарбий-стратегик мувозанатни бузиш, СССРдан ҳарбий устунликка эришиш, бошқа давлатларни ўз измига солиш йўлидаги уринишларидан воз кечмаяпти.

Совет Иттифоқи империалист доиралар амалга ошираётган ҳарбий тайёргарлик, дунёнинг турли районларидаги маҳаллий можаро ўчоқларига ўт қалаш сиёсатини кескин қораламоқда. Империализм реакцион доираларининг бошқа мамлакатларни ўз измига солиш, уларнинг ички ишларига аралашиш йўлидаги интилишига СССР кескин зарба бермоқда ва кескин зарба бераверади.

Мана шундай шароитда барча тинчликсевар кучларнинг ҳаракатларини мувофиқлаштириб туриш алоҳида аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Янги урушнинг олдини олиш мақсадида улар изчиллик ва қатъият билан сарфлаётган куч-ғайратлар, уларнинг халқаро майдондаги мустаҳкам ҳамкорлиги ўз натижаларини бериши мумкин ва лозим. Барча мамлакатлар—ҳам катта, ҳам кичик мамлакатлар халқларнинг хавфсизлиги учун, ядро ҳалокатига йўл қўймаслик учун курашга ўз ҳиссаларини қўшишлари лозимлигига Совет Иттифоқи аминдир.

А. А. Громико Совет Иттифоқининг ҳар қандай ядровий портлатишларни ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйганлиги қуролланиш пойгасини жиловлаш ишида беқиёс аҳамиятли эканига эътиборни қаратди. Космик фазони ҳарбийлаштирмаслик шароитида ундан тинчлик мақсадларида фойдаланишдаги халқаро ҳамкорлик тўғрисида БМТ муҳокамасига киритилган таклифнинг ҳозирги кун учун алоҳида аҳамияти таъкидланди. Бу янги совет ташаббуслари хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган. Шу ташаббуслар руҳида тинчлик сиёсатини ўтказаётган давлатларнинг ҳаракатлари кўпроқ ишонч муҳитини вужудга келтиришга, кескинликни юмшатиш сиёсатига қайтишга ёрдам берган бўлур эди. Совет таклифлари барча давлатларнинг, ҳамма халқларнинг манфаатларига баб-баравар даражада мос бўлиб тушади.

А. А. Громико қўшилмаслик ҳаракатини характерлаб, тинчликни мустаҳкамлаш, ёппасига қуролсизланиш ва одилона халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш сингари бутун инсоният учун ҳаётий муҳим масалаларни ҳал этишда бу ҳаракатнинг роли ошиб бораётганини уқтириб ўтди. Мадагаскар Демократик Республикаси бу ҳаракатга ижобий ҳисса қўшмоқда.

Д. Рацирака Совет Иттифоқининг амалий тинчлик ташаббусларини Мадагаскар тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганини, унинг мамлакати Американинг «самовий урушлар» деб аталган ва «стратегик мудофаа ташаббуси» деган расмий ном билан ниқобланган урушқоқлик режаларини қоралаётганини айтди. Сўнгра у М. С. Горбачев билан Р. Рейганнинг Женевада бўладиган учрашуви ижобий натижалар беради, деб умид билдирди.

Икки томонлама муносабат масалаларини кўриб чиқиш пайтида А. А. Громико Совет Иттифоқининг ривожланаётган мамлакатларга ва жумладан Мадагаскарга иқтисодий, социал ва маданий қурилиш, уларнинг мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда кўмаклашиш борасидаги принципиал ва изчил йўлини тасдиқлади.

Иккала томон Совет-Мадагаскар ҳамкорлиги узлуксиз ривожланиб бораётганини мамнуният билан уқтириб ўтди ҳамда уни узоқ муддатли ва ўзаро манфаатли асосда янада такомиллаштириш зарурлигини таъкидлади. Иккала томон КПСС билан АРЕМА партияси ўртасидаги алоқалар ва ҳамкорлик ривожланиб бораётганини зўр мамнуният билан қайд этди, бу алоқа ва ҳамкорликни келгусида ҳам бирдамлик ва тинчлик учун кураш асосида ривожлантираверишистагини изҳор қилди. Иккала томон иккала мамлакатнинг оммавий ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш зарур, деб ҳисоблаётганини билдирди.

Д. Рацирака МДР раҳбарлари ва бутун Малагасия халқи номидан Мадагаскарнинг социал-иқтисодий турмушини қайта қуришга ва унинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга беғараз ҳар томонлама ёрдам бераётганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқига чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Суҳбатда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

* * *

Шу куни А. А. Громико Кремлда Д. Рацирака шарафига нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида А. А. Громико билан Д. Рацирака нутқ сўзлашди.

(ТАСС).

ЯРОСЛАВЛЬ БАЙРОҒИДА— ВАТАН МУКОФОТИ

ЯРОСЛАВЛЬ. Саҳий бунёдкорлик истеъдодига эга бўлган, керак бўлиб қолган тақдирда Ватан ҳимояси учун кўксини қалқон қилишга тайёр бўлган кишилар ҳамиша яшаб келган Ярославлни рус шон-шуҳрати шаҳри деб атайдилар. Волга соҳилларида рус меъморчилигининг дурдоналарини шу кишилар яратганлар, бизнинг кунларимизда эса маҳсулотлари кўп мамлакатларда машҳур бўлган қудратли индустрия марказини ҳам шу кишилар барпо этганлар.

Социалистик Ватан шаҳар меҳнаткашларининг революцион ҳаракатдаги катта хизматларини, Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қарши курашга қўшган ҳиссасини, хўжалик ва маданий қурилишда эришган ютуқларини юксак баҳолаб, Ярославль шаҳрини Октябрь революцияси ордени билан тақдирлади.

Ярославлда 30 сентябрь куни партия, совет, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари ва гарнизон жангчиларининг Ватан мукофоти топширилишига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. М. Чебриков нутқ сўзлади. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан Ярославль шаҳри ва области меҳнаткашларини юксак мукофот билан самимий қутлади.

Коммунистлар, барча меҳнаткашлар партия XXVII съездини меҳнат ғалабалари билан кутиб олишга тайёрланиб, янги вазифаларни ҳал қилишга зўр ғайрат ва шижоат билан киришмоқдалар. Каттами ёки кичикми — ҳар бир шаҳар бу ишга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Яқинда ўзининг 975 йиллигини нишонлаган мамлакатдаги энг эски шаҳарлардан бири — Ярославль меҳнаткашлари ҳам бу ишни кенг кўламда олиб бормоқдалар. Россия давлати вужудга келиши ва ривожланишида, халқимизнинг маданияти қарор топиши ва юксалишида тарих бу шаҳарга алоҳида роль ажратган. «Игорь полки ҳақида достон»нинг яқинда 800 йиллиги нишонланганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди. Ярославлликлар ҳамиша кўп сонли чет эллик золимларга қарши курашда фаол қатнашиб келдилар.

Ярославль революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари бой шаҳардир. Россия пролетариати жанговар отрядларидан бири шу ерда тузилди ва синфий жангларда тобланди. Ярославлликлар Улуғ Ватан уруши йилларида Октябрь ғояларига, партия ишига чексиз садоқатларини исботладилар.

В. М. Чебриков Ярославль саноатининг ўн биринчи беш йилликдаги иши тўғрисида гапириб, шаҳар иқтисодий потенциали барқарор суръатлар билан кўпайиб бораётганлигини таъкидлади.

Сўнгра В. М. Чебриков СССР Олий Совети Президиумининг Ярославлни Октябрь революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берди ва йиғилиш қатнашчиларининг давомли қарсаклари остида орденни шаҳар байроғига қадаб қўйди.

(ТАСС).

ГЕОЛОГЛАР ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ЙЎЛИДА

Турли мамлакатлар гидрогеологларининг тажриба алмашуви энг қимматли табиий ресурслардан бири — чучук сувдан оқилона фойдаланишга ёрдам беради. 1 октябрь куни Тошкентда очилган «Сув хўжалиги тадбирларининг литосфера гидрогеологик ва инженер-геологик шароитига таъсири» мавзуидаги халқаро семинарда ана шу ҳақда гапирилди. Семинарда Европа, Осиё ва Африкадаги бир қанча давлатлардан келган мутахассислар, ЮНЕСКО ва ЮНЕП (БМТ Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланувчи программаси) ходимлари, шунингдек совет, шу жумладан Ўзбекистон геологлари ва гидрогеологларининг катта группаси қатнашмоқда.

— Бу учрашув ЮНЕП, ЮНЕСКО ҳамда СССРнинг «Геология ва атроф-муҳит» деган биргаликдаги лойиҳаси программасига мувофиқ ўтказилаётган биринчи учрашувдир, — деди СССР Фан ва техника давлат комитети халқаро лойиҳалар марказининг вакили Л. Соколов. — Лойиҳа 1984 йилнинг декабрь ойидан бошлаб кўпгина мамлакатлар билан қалин ҳамкорлик асосида амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон тажрибаси меҳмонларимиз учун шубҳасиз қизиқарли бўлади ва конкрет халқаро методикани ишлаб чиқишда кўмаклашади.

Беш кун давом этадиган семинар программасида докладлар ва мунозаралар ўтказиш, Самарқанд области ва Мирзачўлнинг сув хўжалиги объектларини бориб кўриш, Ўзбекистоннинг диққатга сазовор жойлари билан танишиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ҲАМ ҚУВОНАСИЗ, ҲАМ АЧИНАСИЗ

Наманганликларни чўлқувар, деб улуғлашларича бор. Янги жойда шароит енгил эмас. Сув тақчил, жазирама ёзда эсадиган гармселни айтмайсизми? Шунга қарамай, мардона меҳнат қилдилар. Учқўрғон ва Норин районларидан қалб даъвати билан Қашқадарёга кўчиб келган 64 оила аъзолари Косон районидаги «Гулбоғ» совхозида дастлабки йилнёқ боғ-роғлар, экинзорлар яратишди. Ёш коммунист Абдуваҳоб Норқулов етакчилик қилаётган 4-агроучастка ишчилари 600 гектар майдонда пахта етиштиришди.

Пахта даласида бизни ўрта бўйли, зуваласи пишиқ, икки юзи чўл қуёшида қорайган йигит билан қорамағиздан келган, енглари шимарилган аёл қарши олди. Уларни таништиришди:

— Агроучастка бошлиғи Абдуваҳоб Норқулов шу киши бўладилар. Раҳимахон Соҳибназарова ҳам наманганлик чўлқуварлардан. Раҳимахон бошчилик қилаётган бригада хўжаликда биринчилардан бўлиб теримга киришди.

— Қалай, чўл шароитида қийналмаяпсизларми? Маданий-маиший хизмат савияси кўнгилдагидек-ми?

Райком секретарининг бу саволи Абдуваҳобга эришроқ туюлди, чамаси.

— Қийинчиликни енгиб ўрганганмиз. Чумчуқдан қўрққан тариқ экмайди, дейдилар. Чўчисак бу ерларга овора бўлиб келармидик. Шу қум-барханда макон қурдик-ми, уни Фарғона водийсидек сўлим жойга айлантирамиз. Ўз навбатида Косон район партия, совет ташкилотларидан хурсандмиз. Яхши турмуш кечириш тўғрисида ғамхўрлик қилишяпти. Болаларимиз учун боғча, мактаб ишлаб турибди. Медицина пункти, алоқа бўлими, сартарошхона, иккита магазин хизматимизда. Вақти-вақти билан газ келтириб турилибди. Ҳар бир оилага 3-4 хонали коттеж типидаги уй-жой берилди. Келгусида соатсозлик, пойабзал ремонти устахоналари ташкил этишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Наманганлик ватанпарварлар Баҳористон районидаги 9-А, Сулаймон Муродов номли 29-совхозларга ҳам кўчиб келишган. Фақат 29-совхознинг ўзида Чортоқ, Чуст ва Поп районларидан келган 30 дан зиёд оила 460 гектардан зиёд ерда ғўза ўстирди. Лутфинисо Назирова, Абдуллажон Жўраев, Акромжон Икромов каби пахтачиликда суяги қотган жонкуяр деҳқонлар бошлиқ бригадалар фақат пахта етиштиришда эмас, боғ-роғлар бунёд этишда ҳам ибрат кўрсатиб ишлаётир.

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

Хўш, ана шу саховатли чўлқуварларнинг яхши яшаб, нормал меҳнат қилиши учун яратилган маданий-маиший шароит қандай?

Бу саволимизга совхоз директори Сулаймон Усмонов ўйланиброқ жавоб берди.

— Уй-жойлар етарли, посёлка электрлаштирилган, водопровод суви билан таъминланган. Газ таъминотида узилишлар содир бўлаётгани йўқ.

Маданий-маиший шароит бу билан чекланмайди, албатта. Совхозда яхши яшаб, хотиржам меҳнат қилиш учун ҳали қилиниши лозим бўлган ишлар жуда кўп. Уй-жойлар радиолаштирилмаган, ҳаммом, маиший хизмат кўрсатиш уйи йўқ. Чўлқуварлар билан суҳбат жараёнида район ижроия комитети раҳбарлари хўжаликка тез-тез келиб туришгани, бироқ пахтакорларнинг турмуши билан етарли қизиқишмаётгани ойдинлашди.

Маълумки, пахта терими кун сайин кучайиб бораётган ҳозирги шароитда пахтакорларнинг эҳтиёжларини ҳисобга олиш, уларни зарур нарсалар билан узлуксиз таъминлашнинг аҳамияти катта. Аммо Қашқадарё областидаги «Каршистрой» бошқармасига қарашли ўнлаб хўжаликларда бу масалага эътибор кам. Бошқарма раҳбарлари ишчиларга қулай шарт-шароит яратиш ҳақида такрор-такрор ваъдалар беришяпти-ю, аммо сўз билан иш бирлигини таъминлай олмаяптилар.

Қўриқ совхозларда ишчи кучи тақчил эканлиги сир эмас. Шу боисдан областдаги янги ташкил этилган хўжаликларга Наманган, Сурхондарё областлари ва бошқа узоқ-яқин районлардан пахтакорлар кўчиб келишмоқда.

Аммо уларни турар-жой билан таъминлаш кўнгилдагидек эмас. Кўпгина хўжаликларда кишиларни ишга таклиф қилишдан олдин уларга етарли турмуш шароити яратиш лозимлиги ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўрилмаяпти. Бинокорлик ишлари суръати паст. Бу соҳада зиммага олинган мажбуриятлар бажарилмай қолмоқда.

Қўриқдаги Беруний номли 33-совхозда 350 оилага мўлжалланган уй-жой қурилиши лозим эди. Хўш, амалда нима бўлди? Шу кунгача мўлжалланган қурилиш ишларининг ярми ҳам адо этилгани йўқ. Хўжаликка эса 350 га яқин оила кўчиб келди. Натижада икки оилага мўлжалланган коттежларда учтўрттадан оила истиқомат қилмоқда. Айрим ишчиларнинг оилалари нормал шароит бўлмаган уй-жойларда яшаб туришибди. Клуб ва кинотеатр йўқ.

— Айниқса, биз алоқа хизматидан норозимиз, — дейди бригада бошлиғи Нурилла Илёсов. — Совхозимиз ташкил этилганига икки йил бўляпти. Аммо у область алоқа бўлими рўйхатида қайд этилмаган шекилли. Бўлим ходимлари шаҳар ва район маркази билан совхоз ўртасида алоқа хизматини йўлга қўйиш ҳақида қачон ўйлаб кўришаркин. Ҳарбий хизматни ўтаётган ўғлимдан келган хатни шаҳардаги почтадан олиб келяпмиз. «Тез ёрдам»га мурожаат қилишнинг эса имкони йўқ.

Нишон районидаги «Самарқанд», «СССР 50 йиллиги», «Навбаҳор» совхозларида ҳам маиший хизматни янада яхшилаш ишлари билан жиддий шуғулланиш лозим.

Қалб даъвати билан қўриққа келган чўлқуварлар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш ҳақида жиддий ўйлаб кўриш керак. Чўлларга кўчиб бориб ишлаш юзасидан бошланган ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаш, янги-янги пахтакор ва боғдорчилик хўжаликлари ташкил этиш ва унинг юксак самара беришига эришиш шуни тақозо этмоқда.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

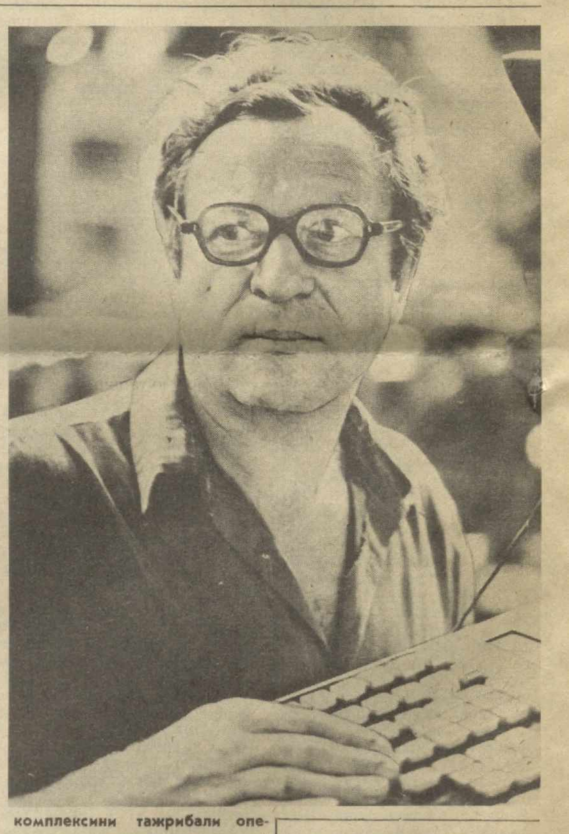

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлигининг йирик корхоналаридан бири. Корхона пахтакор республикаларга йил сайин 30 минг донадан кўпроқ трактор, пахтани қоп-қанорсиз ташишга мўлжалланган прицеплар етказиб беряпти. Бирлашма азаматлари ишлаб чиқаришни такомиллаштира бориб, дала меҳнаткашларига янги қудратли машиналар тайёрлаб беришни жадаллаштиришни ўзларининг жонажон бурчлари деб билмоқдалар. Суратларда: 1. Техника эстетикаси конструкторлик бюроси бошлиғи, партия ташкилоти секретари ўринбосари Александр Супрун (чапда) ва кабиналар конструкторлик бюроси бошлиғи Владимир Фесенко 100 от кучига эга янги тракторлар ишлаб чиқаришни жадалроқ ўзлаштириш хусусида маслаҳатлашмоқдалар. 2. Роботлаштирилган технология комплексини тажрибали оператор-созловчиси Анатолий Осеев.

Р. Ғафуров фотолари (ЎзТАГ).

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ—УМУМХАЛҚ ИШИ

ЎҚИТУВЧИ ВА ЭҲМ

Мамлакатимиз халқ хўжалигини янада юксалтириш вазифалари орасида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш алоҳида роль ўйнайди. Бу борадаги улкан вазифаларни ҳал этишда электрон-ҳисоблаш техникасининг аҳамияти катта. Ҳозирги вақтда фан-техника тараққиёти тобора жадаллашиб борар экан, микроэлектроника ҳамда ҳисоблаш техникаси ҳам шунга монанд ривожланиши зарур. Шуни айтиш керакки, микропроцессорларнинг яратилиши фан ва техниканинг кўпгина соҳаларини ривожлантиришда туб бурилишга олиб келди, замонавий ижтимоий ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ҳамда робот техникасидан фойдаланишда янги уфқлар очди. Эндиликда ишлаб чиқариш ва уни бошқаришни компьютерлаштирмай туриб, фан-техника тараққиётини жадаллаштириб бўлмаслиги тобора равшан бўлмоқда.

Мамлакатимизда умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишга киришилди. «Уни амалга ошириш давомида, — деб таъкидлайди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев, — фан-техника тараққиётининг эҳтиёжларини, жумладан, ёшларнинг компьютер соҳасидаги саводини таъминлаш эҳтиёжларини тўла-тўкис эътиборга олиш лозим».

Дарҳақиқат, электрон-ҳисоблаш машиналарига эга бўлишнинг ўзи билан иш битмайди. Яхши тайёргарлик кўрган, ЭҲМ билан тиллаша оладиган, информатика асосларини беш қўлдай биладиган мутахассислар бўлмаса, бундай қимматбаҳо техника қуруқ савлат бўлиб қолаверади.

Ана шунинг учун ҳам ёш авлодга таълим, тарбия бериш ва унга касб ўргатиш соҳасидаги улкан социал программа — мактаб ислоҳоти режаларида бу масалага алоҳида эътибор берилган. Бинобарин, мамлакатимизнинг илмий, техникавий ва ишлаб чиқариш потенциали ёш авлоднинг компьютер саводхонлиги даражаси ва сифатига тобора боғлиқ бўлиб қолади. Шу мақсадда янги ўқув йилидан бошлаб мамлакатимизнинг барча ўрта ўқув юртларида информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари курси ўқитила бошланди. ЭҲМдан тобора кенгроқ фойдаланиладиган бўлинди. Бугунги ўқувчи эртага ишлаб чиқаришга боради, электрон-ҳисоблаш машиналари билан бошқариладиган саноат роботлари ва эпчил автоматлаштирилган системалар билан ишлайди. Демак, болаларни қанча барвақт янги типдаги мутахассис учун зарур билимлар билан таништирсак, шунча яхши. Негаки, ЭҲМ тилини катталарга нисбатан ёшлар тезроқ ўзлаштиради.

Мактабда янги дарснинг пайдо бўлишига ўқувчиларнинг ялпи компьютер саводхон бўлишларини таъминлаш борасидаги кўп йиллик илмий-тадқиқот ва ташкилий-амалий ишларнинг ибтидоси, деб қараш керак. Бинобарин, бундай саводхонлик умумий ўрта таълим мазмунининг асосий бўғини бўлиб қолади.

Мактаб олдига ўқувчиларни келгусида амалий фаолиятда ЭҲМдан фойдаланишга тайёрлаш вазифаси қўйилмоқда. Янги курс ана шу мақсадга хизмат қилади. Бунда ҳисоблаш техникасининг амалий аҳамиятига алоҳида эътибор қилиш лозим. Негаки алгоритм тилини ҳамда программалаштириш усулларини ўрганишнинг асл моҳияти ЭҲМ ёрдамида амалий вазифаларни ҳал этишдан иборат. Бугунги кунда ялпи компьютер саводхонлик талабларига мос программалаштириш бўйича ягона умумтаълим курси яратиш вазифаси кўндаланг бўлмоқда.

Компьютер бўйича ялпи саводхон бўлишни кенг авж олдириш олимлар ўйлаб топган нарса эмас, балки ҳаёт тақозоси билан кун тартибига тобора кескинроқ қўйилаётган талабдир. Ўқитувчилар ҳам, ота-оналар ҳам информатика дарси умумий билим асоси эканлигини аниқ-равшан билишлари зарур. Алгоритм тушунчаси, информатика билими, компьютердан биология, медицина, социология каби фанларда ҳам фойдаланиш имкони бор. Информатика бу фанларга математик моделлаштириш ҳамда образларни англаш методларини олиб киради.

Умумтаълим мактаблари ва олий педагогика ўқув юртларида информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари курсини ўқитишни ташкил этиш учун педагог кадрлар тайёрлаш масаласи ижобий ҳал этилмоқда. Жумладан, Тошкент областидаги мактабларнинг 600 дан зиёд физика ва математика ўқитувчиси Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтида ўқитилди. Шунингдек, физика ва математика факультетларининг битирувчи студентлари, халқ маорифи органлари раҳбар ходимларининг малакасини ошириш факультети тингловчилари ҳам бу курс бўйича таълим олдилар. Бу ишда муайян қийинчиликлар ҳам юзага келмоқда. Малакали мутахассислар етишмайди, моддий база талаб даражасида эмас, таълим методикаси такомилига етмаган.

Шу боис айрим мактаб ва педагогика институтларида турли фанларни ўқитиш жараёнида программали бошқариладиган микро калькуляторлардан фойдаланилаётгани ибратлидир. Улар ҳисоблаш марказлари барпо этилишини кутиб ўтирмай, ҳозирдаёқ учала типдаги: арифметик, инженерлик ва программалаштириладиган микро калькуляторлардан кенг фойдаланмоқдалар. Программалаштириладиган микро калькуляторларда ишлаш асносида ўқувчи мураккаб, чигал мисолларни ечишни ўрганади. Айни пайтда ишлаб чиқаришда ҳам шу хилдаги машиналардан фойдаланилиши факти унинг билимга қизиқишини орттиради. Қолаверса ҳисоб чиқаришга вақт кам кетади, хатога кам йўл қўйилади. Бу қулайлик физика ёки химия бўйича лаборатория ишларини бажаришда қўл келади. Шу зайл ҳам ўрганиш, ҳам назорат этиб бориш имконини берадиган программалар тузишга ўргатилади.

Ҳисоблаш техникаси билан ўқув юртларини зарур миқдорда таъминлаш ҳозирча муаммо бўлиб турибди. Шу муносабат билан маълум вақтгача машинасиз таълим беришдан фойдаланмоқ керак. Энг аввало, бунда ўқитувчилар программанинг қайси бўлимини ЭҲМсиз ўтиш, ўрнига бошқа воситалардан фойдаланиш мумкинлигини аниқлаб олишлари керак. Ўқув кинофильмларидан фойдаланиш бу хил камчилик ўрнини тўлдириш имконини беради. Бинобарин, кино ёрдамида ЭҲМ тузилишини миридан-сиригача ўрганиш мумкин. Айни чоғда киноленталарда қисқа фурсатда ЭҲМда рўй берадиган жараёнлар ўз аксини топади. Ўтилаётган мавзуга оид ўқув фильмлари қанча кўп бўлса, шунча яхши. Ҳисоблаш техникаси бўйича фильмлар билан фильмотекани бадастир қилиш, янги курс бўйича комплекс кўргазмали қўлланмалар, хусусан машинасиз таълим шароитида қўл келадиган кўргазмали қўлланмалар ишлаб чиқиш керак. Шу мақсадда республика телевидениесининг ўқув кўрсатувларидан, мактаб ва институтларнинг ёпиқ ўқув телевидениеси системасидан кенг фойдаланиш лозим. Назаримизда телевизион ҳисоблаш маркази барпо этиш мақсадга мувофиқдир. Бундай марказ ўқувчи ва ўқитувчиларга программалаштириш бўйича вазифалар тавсия этади, юборилган жавобларни текширади ҳамда дисплей экранида чизма тасвирлар орқали натижаларни шарҳлаб боради.

Педагогика институтлари билан мактаблар ҳамкорлигини янада кучайтириш ислоҳот талабларини муваффақиятли амалга оширишнинг муҳим омилидир. Ҳисоблаш техникаси билан таъминланганлик ва кадрлар жиҳатидан ҳар иккаласининг ҳам аҳволи ҳозирча бир хил. Республика Маориф министрлиги, олий ўқув юртлари маъмуриятлари бу борадаги камчиликларни тузатиш, компьютер таълимини янада яхшилаш юзасидан амалий чоралар кўрмоқдалар. Педагогика институтларида математика ва информатика ўқитувчиси, физика ва информатика ўқитувчиси деган ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Шу соҳага ўқиётган студентлар базавий мактаблардаги ўқувчиларнинг компьютер таълими бўйича иш олиб боришда асосий бўғин бўлиб қолади.

Янги дарснинг программа-методика таъминоти ҳам муҳим проблемалардан биридир. ЭҲМ ҳар қанча ақлли бўлганида ҳам шуларсиз иш бермайди. Демак, маориф соҳасини ЭҲМга мўлжалланган программалар тўпламли, уларни ишлатиш юзасидан методик тавсияномалар билан таъминлаш керак. Шу ўқув йилидан бошлаб мамлакатимиз мактабларига «Школьница» деб аталган, программа ва методик жиҳатдан таъминланган система етказиб берилмоқда. СССР Фанлар академиясининг Сибирь бўлимида ишлаб чиқилган бу қўлланманинг мактаб информатика кабинетларига типовой система сифатида тавсия этилганлиги бежиз эмас. Бунда Робик бошланғич таълим тили (болалар информатиканинг асосий тушунчалари билан танишадилар)дан ташқари ўқув-ишлаб чиқариш тили ҳам борки, у кенг кўламдаги вазифаларни бажаришда асқотади. Программа воситаларидан иборат система ўқувчилар ва ўқитувчилар учун қўлланмаларни ҳам ўз ичига олган.

Мактаб ислоҳоти — умумхалқ иши. Унинг барча режалари, шу жумладан, мактабларни компьютерлаш режаси ҳам тўла амалга оширилиши керак.

М. САИДАМАТОВ,
Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти проректори, доцент.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ИШДАН БЎШАТИЛДИЛАР

Китоб районидан олинган шикоят хатда А. Қаҳҳор номли ўрта мактаб директори Ф. Муҳаммадиева иш фаолиятидаги жиддий нуқсонлар кўрсатиб ўтилган эди.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ йўллаган жавобда шундай дейилади:

— Текшириш якунлари Китоб район халқ маорифи бўлими советида муҳокама этилди. Таълим-тарбия ишларида жиддий хатоларга йўл қўйганликлари учун мактаб директори Ф. Муҳаммадиева ва илмий мудир М. Аҳмедов вазифаларидан олиб ташланди. Мактаб бошланғич партия ташкилоти йиғилишида ишда хато ва камчиликларга йўл қўйганлиги учун Ф. Муҳаммадиевага ҳайфсан эълон қилинди.

ҲАЙФСАН БЕРИЛДИ

Ҳазорасп районидаги Ленин номли совхознинг 3-бўлими ишчилари номидан ёзилган хатда суғориладиган ерлардан нотўғри фойдаланилаётганлиги маълум қилинганди.

Ушбу мактуб юзасидан **ҲАЗОРАСП РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ**дан олинган жавобда қайд этилишича, унда келтирилган фактлар тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам совхоз 3-бўлимининг 4-бригадасида 2,68 гектар майдонга шоли, 1,65 гектар ерга сабзавот экинлари қонунсиз экилганлиги аниқланди. Камчиликларга йўл қўйганликлари учун учинчи ва тўртинчи бўлим бошқарувчилари Матёқубов ҳамда Мадраҳимовга ҳайфсан эълон қилинди.

Хато ва нуқсонларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун-районлар; иккинчи устун-мавсум бошидан буён тайёрланган пахта; учинчи устун-шу жумладан машинада терилган пахта.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Гурлан	77,16	36,76
Хонқа	73,83	48,37
Янгибозор	51,94	49,48
Хива	49,52	12,63
Шовот	48,52	17,57
Янгиариқ	47,52	22,75
Ҳазорасп	47,13	10,85
Урганч	42,11	21,09
Қўшкўпир	40,48	16,40
Боғот	39,68	10,11
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Бувайда	60,02	18,10
Охунбобоев	58,90	4,88
Ленинград	58,44	12,76
Қува	56,56	8,47
Бағдод	50,93	3,83
Ўзбекистон	50,01	12,11
Риштон	49,75	19,40
Фрунзе	49,10	15,72
Тошлоқ	48,95	5,75
Ёзёвон	47,60	6,82
Олтиариқ	47,00	16,75
Фарғона	43,46	3,85
Киров	34,90	1,50
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ғиждувон	59,20	9,76
Олот	55,94	14,06
Шофиркон	53,59	3,40
Бухоро	51,67	2,42
Қоракўл	49,45	20,45
Свердлов	46,36	7,24
Вобкент	42,13	12,88
Пешку	41,77	6,92
Ромитан	39,97	14,08
Когон	35,68	4,46
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Чортоқ	65,00	31,60
Тўрақўрғон	59,21	27,56
Наманган	58,55	14,76
Уйчи	55,71	10,76
Норин	45,96	47,39
Янгиқўрғон	38,67	5,00
Поп	37,63	12,91
Чуст	32,52	1,04
Задарё	32,11	28,31
Учқўрғон	31,75	21,34
Косонсой	19,05	1,95
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Москва	56,67	4,49
Ленин	51,27	10,33
Комсомолобод	50,96	66,79
Олтинкўл	49,39	5,83
Андижон	45,95	9,99
Избоскан	45,67	15,86
Балиқчи	44,01	6,56
Бўз	42,04	18,73
Марҳамат	35,08	5,63
Хўжаобод	31,47	3,03
Пахтаобод	29,30	7,07
Жалолқудуқ	24,12	7,20
Қўрғонтепа	12,09	2,81
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Амударё	54,11	48,84
Беруний	41,86	22,52
Элликқалъа	36,89	15,80
Тўрткўл	36,36	20,19
Кегайли	31,32	35,42
Чимбой	31,24	32,38
Ленинобод	30,48	34,05
Шуманай	30,13	31,14
Хўжайли	30,01	28,18
Қўнғирот	24,03	22,98
Қораўзак	11,71	12,94
НАВОИЙ ОБЛАСТИ		
Қизилтепа	39,22	0,99
Навоий	37,35	30,83
Хатирчи	35,98	18,71
Навбаҳор	30,12	9,74
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Чиноз	49,54	39,85
Ғалаба	43,23	60,55
Янгийўл	42,02	41,16
Оққўрғон	40,04	47,14
Бўка	37,38	42,17
Ўрта Чирчиқ	30,59	33,87
Коммунистик	29,51	38,52
Бекобод	26,58	15,71
Пискент	22,28	17,87
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Олтинсой	41,15	27,11
Денов	40,51	26,13
Сариосиё	40,23	20,01
Термиз	38,47	22,98
Шўрчи	37,92	17,83
Қумқўрғон	36,81	28,91
Бойсун	34,75	49,48
Жарқўрғон	32,45	25,87
Ленин йўли	32,29	49,79
Ангор	32,13	13,51
Шеробод	27,01	38,39
Гагарин	23,26	37,23
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Пахтачи	44,28	35,76
Каттақўрғон	37,69	21,64
Иштихон	36,52	17,71
Нарпай	36,45	28,17
Пастдарғом	31,62	10,47
Оқдарё	30,12	18,92
Большевик	22,72	13,59
Пайариқ	19,64	6,65
Жомбой	12,37	6,31
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Китоб	27,19	11,22
Ғузор	26,62	12,18
Яккабоғ	25,74	8,41
Қамаши	22,90	10,29
Чироқчи	22,51	6,40
Шаҳрисабз	21,02	3,80
Қарши	20,21	14,12
Муборак	19,49	20,76
Косон	18,,34	12,81
Ульянов	18,31	12,00
Нишон	16,96	17,57
Баҳористон	15,80	17,34
Усмон Юсупов	10,75	8,33
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Зомин	20,55	18,24
Жиззах	15,24	11,43
Дўстлик	14,62	19,19
Октябрь	12,11	16,21
Арнасой	12,01	16,31
Пахтакор	11,86	14,56
Зарбдор	8,59	9,88
Мирзачўл	6,65	7,58
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Меҳнатобод	14,00	16,43
Сирдарё	13,74	13,18
Ховос	8,81	6,33
Комсомол	8,16	6,35
Ворошилов	7,77	3,51
Боёвут	6,72	4,63
Оқолтин	6,00	6,49
Гулистон	5,85	7,41
Ильич	5,05	7,27

ПАХТАЗОР ЖАСОРАТГА ЧОРЛАЙДИ!

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

Пахта йиғим-терими қизғин бораётган айни шу кунларда малакали шифокорлар теримчи ва механизаторларнинг сиҳат-саломатликларини муҳофаза этиш юзасидан барча ишларни амалга оширмоқдалар. Бу борада хусусан Фарғона область, Ўзбекистон районидаги ишлар ибратлидир. Тиббий ёрдам кўрсатувчи ходимлар дала шийпонлари, пахта тайёрлаш пунктларининг санитария ҳолатини мунтазам назорат қилиб боришмоқда. Кўчма аптекалар зарур дори-дармонларни жойларга ўз вақтида етказиб беряпти. Дала шийпонларида медицина мавзуларида суҳбатлар ўтказилмоқда.

Суратда: Ғ. Ғулом номидаги колхознинг 27-бригадасида район касалхонаси ҳамшираси Р. Абдураҳимова ва шифокор Ш. Раҳимова суҳбат ўтказишмоқда.

Ш. АЛИМОВ ва А. РИСҚИЕВ фотоси (ЎзТАГ).

«Ҳосил—85»

ЗАФАР САТРЛАРИ

САМАРҚАНД. Пахтачи районн хўжаликларида машина терими оммавий авж олди. Район пахтазорларида 150 та «зангори кема» юксак унум билан ишлатилмоқда. Ҳар бир машина билан ўртача 4,5 тоннадан дурдона териб олиняпти. Охунбобоев номли колхоздан Умар Икромов, «Самарқанд» колхозидан Низом Сафаров ва Сайдулла Жўраев кунига ўз агрегатлари бункеридан 11—13 тонна «оқ олтин» тўкишга эришмоқдалар.

●

ХОРАЗМ. Янгибозор районидаги «Ленинизм» колхози меҳнатчилари пахта тайёрлаш бўйича беш йиллик планни адо этдилар. Давлатга 21 минг тонна «оқ олтин» сотилди. Ўртача йиллик ҳосилдорлик 39,4 центнерни ташкил этди. Хўжаликда йиғим-терим қизғин давом эттирилмоқда.

КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилган Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхоз меҳнаткашлари бу йил етиштириладиган барча ҳосилни четдан ёрдамчи олмасдан йиғиштириб олиш, ялпи хирмоннинг 90 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкишга сўз беришди. Мухбиримиз К. Рихсиев хўжалик пахтакорлари ҳузурида бўлиб, улардан йиғим-теримни тез ва соз ўтказиш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришни сўради.

ТЕХНИКА — ДЕҲҚОН ҚАНОТИ

Т. ЭРГАШЕВ, бош инженер.

— Техника — деҳқон қаноти, дейди халқимиз. Бу бизнинг қўриқ областимиз шароитида янада теранроқ мазмун касб этади. Буни яхши билган хўжалигимиз пахтакорлари ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган тадбирлар, хусусан йиғим-теримни механизациялашга доимо катта аҳамият бериб келишмоқда.

Бу йил совхозимиз коллективи мавжуд ерларнинг ҳар гектаридан 31 центнердан хирмон кўтариш ва давлатга 10850 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олган. Бунинг асосий қисмини (қарийб ўн минг тоннасини) агрегатлар бункеридан тўкишни кўзлаб турибмиз. Мавсумни қисқа муддатларда ўтказиш юзасидан аниқ тадбирлар ишлаб чиқдик.

Аввало, техника воситаларини созлашга катта аҳамият берилди. Мавжуд 102 та «зангори кема», 9 та кўсак узиш, 20 та кўрак чувиш, 31 та транспорт трактори, 166 та тележка ва бошқа машина-механизмларни август ойидаёқ сифатли ремонтдан чиқарган эдик. Шундан кейин етакчи мутахассислардан иборат махсус комиссия тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган техникани синчковлик билан текшириб, энг кичик нуқсонларни ҳам кўздан қочирмади.

Техника воситаларини шайлашга нисбатан талабчанлик оширилганлиги машина терimининг дастлабки кунларданоқ юқори унумдорликни таъминламоқда. Илғор механизаторлардан С. Мирзаев, А. Ортиқов ўртоқлар кунлик топшириқларини ортиғи билан адо этиб, барчага ўрнак бўлмоқдалар.

А. МАМАДАЛИЕВ, бош агроном.

— Пахтакорларнинг меҳнати топширилган пахтанинг ялпи салмоғига қараб эмас, балки тола чиқиши ва унинг сифатига қараб баҳоланаётган ҳозирги пайтда машина терими катта аҳамиятга эга.

Бу йил топшириладиган хом ашё сифатини ошириш, шу йўл билан планни фақат юқори сорт пахта ҳисобига бажаришни режалаштирганмиз. Шу мақсадда бригада бошлиқлари топширилаётган пахтанинг стандарт талабларига жавоб бериш-бермаслигини қаттиқ назорат остига олишган. Улар дала айланиб, терим сифатини мунтазам текшириб туришибди. Агар механизаторлар пахтани чала ёки ифлос тераётган бўлса, уни дарҳол тартибга чақириш билан бирга йўл қўйилган камчиликни тугатиш учун зарур ёрдам кўрсатилмоқда.

Бункерлардан тележкалар га ағдарилаётган пахта пунктга жўнатилишидан олдин бригада хирмонида текшириб кўрилмоқда. Намлиги юқори бўлса, аввал офтобда қуритиб оляпмиз. Механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақани якунлашда, ғолибларни аниқлашда терилган пахта ҳажми билан бирга пайкалларнинг тозалиги, хом ашёнинг ифлослик ва намлик даражаси ҳам ҳисобга олиняпти. Шу туфайли топшираётган пахтамиз дастлабки кунларданоқ юқори сортларга қабул қилинаётир. Биз бу йўлни изчил давом эттириб, «оқ олтин»ни тезкорлик билан йиғиб териб олишни, унинг юқори сифатли бўлишини таъминлашга ҳаракат қилаверамиз.

Ф. ЭЛМУРОДОВ, бригада бошлиғи.

Бригадамиз коллективи якунловчи йилда ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш ва унинг ҳаммасини терим машиналари бункеридан тўкишни кўзлаган. Ҳозир шуни қувонч билан айтиш мумкинки, бригадамиз коллективининг фидокорона меҳнати эвазига барча пайкалларда план ва социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил бор. Ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилган. Қатор оралари бегона ўтлардан ҳоли. Шу туфайли йиғим-теримни бу йил ҳам ҳар доимгидек хўжаликда биринчи бўлиб бошлаб юбордик. Давлатга кунига йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида «оқ олтин» топширил япти.

Илғор пахтакорларнинг йиллик планни 27 иш кунида бажариш ташаббуси бригадамиз аъзолари томонидан кенг қўллаб-қувватланди. Улар суръатни янада ошириб, планни СССР Конституцияси кунигача бажариш чора-тадбирларини кўрмоқдалар.

А. ОРТИҚОВ, механизатор.

Совхозимиз механизаторлари бу йил ҳар бир терим машинаси билан ўртача 100 тоннадан «оқ олтин» териб беришни кўзлашган. Аслини олганда, «зангори кема»ларнинг имконияти ундан ҳам юқори. Юқори унумдорликка эришмоқ учун ҳалол, виждонан ишлашимиз, терим учун ажратилган ҳар бир дақиқадан оқилона фойдаланишимиз, агрегатларнинг бекор туриб қолишига асло йўл қўймаслигимиз лозим. Мен кўп йиллик иш фаолиятим мобайнида бунга амал қилиб, ҳар йили 200 тоннадан ошириб «оқ олтин» териб келяпман. Бу йилги мажбуриятим 220 тонна!

Машина теримини муваффақиятли якунлаш учун барча имкониятлар мавжуд. Биз бор маҳоратимизни ишга солиб, эл-юрт олдида берган ваъдамизни қисқа муддатда бажарамиз. Бу — хўжалигимиз пахтакорларининг партиямиз олий анжуманига тўёнаси бўлади.

• Мажбуриятларнинг бажарилишини текширамиз!

БАҲОНА ЭМАС, ГАЗЛАМА КЕРАК

Тошкент каноп фабрикасида планларни бажармаслик сурункали касалликка айланиб қолган

Бу йил Хоразм воҳасида пахтанинг пишиб етилиши теримни ҳар йилгидан барвақт бошлаш имконини берди.

Пахтани сақлаш ва топширишда ишлатиладиган газлама ҳозир қанчалик зарурлигини ҳамма билади. Аммо бу муҳим эҳтиёжни қондириш кейинга сурилмоқда. Фонд бўйича ажратилган каноп газлама областга ҳануз етказиб берилмаган. Тошкент каноп фабрикаси тайёр маҳсулотни истеъмолчиларга ўз вақтида жўнатмаётганлигидан ташвишланмай бўлмайди. Фонд бўйича белгиланган 140 минг метр каноп газламанинг 45 минг метри олинган, холос.

Вақт қистаяпти, йиғим-терим қизиб кетди. Фабрика раҳбарлари эса ҳамон ваъдабозлик билан шуғулланмоқдалар.

Область матлубот жамиятининг Урганчдаги улгуржи савдо базасида телефон қўнғироқларининг кети узилмайди. Жойлардан бир хил мазмундаги саволлар ҳадеб такрорланади: «Каноп газламани қачон оламиз!» База директори ўринбосари Х. Юсупов: «Биз нима ҳам қила олардик, қозонда бўлса чўмичга чиқади-да» дея жавоб қилади.

Фабрика раҳбарларига шундай савол бериш жоиз: мавсум учун жуда долзарб зарур бўлган маҳсулотни етказиб бериш нега чўзилиб кетяпти! Бу шартнома мажбуриятини бузиш эмасми!

Хат мазмуни билан Тошкент каноп фабрикаси директори ўринбосари Шавкат Аъзамовни таништирдик.

— Тўғри, — дея тан олди у, —фабрикамиз ярим қувват билан ишлаяпти. Чунки ўтган йили ишга туширилиши лозим бўлган иккита филиалимиз ҳалигача қуриб битказилгани йўқ. Қурувчилар ишни пайсалга солиб келишяпти. Ишчи кадрлар ҳам етарли эмас.

У бамайлихотир, хиёл лоқайдлик билан гапирарди:

— Биз каноп газлама тўқиб чиқариш планини 50 процент бажарсак кифоя. Шунинг учун истеъмолчиларга белгиланган фондларнинг ярмини жўнатамиз.

— Нега? —сўраймиз таажжубланиб.

— Филиаллар ишга тушганда тўлиқ олишади.

— План камайтирилганми?

— Йўқ.

Чиндан ҳам фабрика шу йилнинг ўтган 8 ойи ичида 3120 минг метр каноп газламани беролмади. Бу — план топшириғида белгиланганининг қарийб ярмига тенг. Август ойи плани ҳам ярмига етказилди, холос. Бу—шу ойда 1322 минг метр кам газлама тўқилди, демакдир.

Областларга ва республика ташкилотларига жўнатилган газламалар ҳам шунга яраша бўлди. Айрим областларга ўз фондидаги газламанинг ярми ҳам юборилмади. Жиззах ва Сирдарё областларига эса қоп-қанорбоп материал юборишни умуман лозим кўришмади. Бу областларнинг ҳар бирига «45 минг метрдан оласизлар». деб берилган ваъда унутилди.

— Планларнинг аро йўлда қолиб кетишига яна қандай сабаблар бор?

Шавкат Аъзамов бу саволимизга шошмасдан, ўйлаб жавоб берди:

— Темир йўл вагони билан етарли таъминланмаяпмиз. Аммо ўзимизда ҳам айб йўқ эмас. Баъзан вагонларни юксиз қайтарган вақтларимиз бўлади.

Шу масалада тўланган жарима билан қизиқдик. Тошкент-товар станцияси юборган билдириш хатида август ойи учун 370 сўм жарима тўлаш лозимлиги айтилган.

— Буни аниқлаймиз, англашилмовчилик, —дея изоҳ берди ўртоқ Аъзамов.

Буни ўзимиз аниқладик. Юк станцияси бошлиғининг ўринбосари Н. Е. Володина берган маълумотда фабриканинг саккиз ойда 19 та вагонга юк топиб бера олмай, темир йўлга 910 сўм жарима тўлагани кўрсатилган. Шу тарика директор ўринбосарининг баҳонаси ўтмади.

Фабрика дарвозаси олдидаги майдонда талайгина юк машиналари турибди. Улар республикамизнинг турли областларидан келган. «22-15 ТШС» номерли машина ёнига бордик. Соат 15 га яқинлашган.

— Эрталаб соат 11 га яқин келганмиз. Юк йўқ. Мўлжалимиздагининг бир қисмини беришса ҳам хурсанд бўлиб кетардик. Кўпинча, газламасиз қуруқ қайтаяпмиз, — деди Янгийўл мебель фабрикаси таъминот бўлимининг бошлиғи Равиль Каримов.

— Биз соат 9 яримдан бери газлама кутяпмиз, — деди Термиздан келган «59—30 СДД» номерли машина ҳайдовчиси Эргаш Ражабов.

Ҳа, бундай ҳоллар кундалик одат тусига кирган. Ўнлаб тонна юк ортиш мумкин бўлган катта машиналарнинг юзлаб километр юксиз ёки оз юк билан қатнашини бир ўйлаб кўрайлик-а. Қанчалар зарар!

Суҳбатимиз мавзуи яна филиаллар қурилишига бурилди.

— Бошимиз ғалвадан чиқмай қолди, — дея шикоят қилди фабрика директори Ваҳоб Соатов. — Таъна-дашном эшитишимиз кўпайиб кетди. Аммо Тошкент «Облколхозстрой» трести ишни чўзиб келяпти.

Трестда эса бутунлай бошқача манзарага дуч келдик. Маълум бўлишича, фабриканинг Пискент шаҳридаги филиали қурилиши кўп йиллик сансалорлик касалига йўлиққан экан. Аслида 1982 йилнинг январида пойдеворига асос солинган бу корхонанинг дастлабки навбати — йигирув ишлаб чиқариши ўша йилнинг сўнгги кварталида ишлатувчилар ихтиёрига берилиши лозим эди. Иккинчи навбатда қад кўтараётган тўқув ишлаб чиқаришини эса 1983 йилда фойдаланишга топшириш мўлжалланганди.

Бироқ ёрдамчи ва таъминотчи ташкилотларнинг, энг аввало, буюртмачи корхонанинг бепарволиги билан қурилиш муддатлари барбод бўлди. Шундан кейин филиални ишга тушириш муддатлари кўп бор ўзгартирилди. Бу муддатлар ҳам ҳар йили орқага сурилаверди. Ниҳоят, қурилишни шу йилнинг биринчи ярмида узил-кесил тугаллаш қатъий қилиб қўйилди ва фабриканинг ялпи маҳсулот ишлаб чиқариши 1985 йил планига киритилди. Лекин бу муддатга ҳам амал қилинмади.

Буни «Облколхозстрой» трести ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Владимир Завьялов шундай изоҳлайди:

— Аввало, буюртмачи объектни қабул қилиб олишга мутлақо тайёр эмас. Корхонани созлаб, ишни юргизиб юбориш учун на бирон созловчи ва на ишчи тайёрланган. Фабрика раҳбарларининг хафсаласизлиги билан қурилиш бошлангандан бери кўп қийинчиликларга дуч келяпмиз.

Аслида ҳам шундай. Иш бошидаёқ буюртмачи қурувчиларни лойиҳа-смета ҳужжатлари билан вақтида таъминламади. Кейин шоша-пиша тайёрланган бу ҳужжатда эса кўп камчиликларга йўл қўйилди.

Шунингдек, фабриканинг Коммунистик районида барпо этилаётган яна бир филиалидаги аҳвол ҳам ачинарли. Бу ерда ҳам буюртмачи худди ана шундай камчиликларга йўл қўйган.

Яна фабрикага қайтамиз. Унинг фаолияти билан чуқурроқ танишганимиз сари нуқсон ва камчиликларнинг янги-янги «қирралари»га дуч келардик. Аввало, цехлар ишида ўзаро мутаносиблик йўқлиги сезилиб турибди. Катта-кичик цехлар ва участкалардаги дастгоҳ ҳамда машиналарнинг кўпчилиги ҳаракатсиз ётибди. Масалан, тўқув цехидаги 120 та дастгоҳнинг атиги учдан бир қисми ишлаяпти. Чунки сменада бор-йўғи 7 тўқувчи дастгоҳларга хизмат кўрсатяпти. Шу тариқа газлама тўқишнинг август ойи плани ҳам барбод этилди. Смена мастери Ҳусан Усмонов йил бошидан бери план бажарилган бирон ойни айтиб бера олмади.

Қолган цехларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Шуниси қизиқки, ҳамма цехлардаги машина-ускуналар деярли янги — кейинги бирикки йил ичида ўрнатилган. Фабриканинг хом ашё билан таъминланиши ҳам яхши. Тошкент областининг барча луб заводларидан у ўз вақтида етарли миқдорда келиб турибди.

Демак, ишдаги камчиликларнинг ҳаммасига фабрика мутасаддиларининг ўзлари айбдор. Уларда жон куйдириб ишлаш истаги, меҳр-иштиёқ етишмаяпти.

Аҳвол умуман жиддий ташвиш туғдираётган бир пайтда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги нега индамай турибди? Министрлик раҳбарлари фабриканинг бу ҳолига наҳотки ачинишмаса?

Ф. ЗОҲИДОВ, С. ЖЎРАЕВ, «Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

АФҒОНИСТОН ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

КОБУЛ, 1 октябрь. (ТАСС). Бахтар агентлигининг хабар беришича, Афғонистон ташқи ишлар министрлиги Покистоннинг АДРдаги мувaққат ишлар вакилига Покистон гражданлари шу мамлакат территориясидан Афғонистон Демократик Республикасига қарши яна агрессив ҳаракатлар қилганлиги муносабати билан норозилик билдирди. Чунончи, 25 сентябрь куни қуролли отрядлар Хост районида АДР территориясига бостириб кирди. Шу куни Барикот аҳоли пункти тўплардан икки марта ўққа тутилди. Ториҳам райони ўққа тутилганлиги натижасида тинч аҳолидан бир неча киши ўлди ва жароҳатланди.

АДР маъмурлари демократик Афғонистонга қарши агрессив ҳаракатлар дарҳол тўхтатилишини талаб қилдилар.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. Исроил ҳарбийлари ва уларнинг «Жанубий Ливан армияси» деб аталмиш қўғирчоқ армияси бўлинмалари Жанубий Ливаннинг аҳоли пунктларини ҳамон ваҳшиёна ўққа тутмоқдалар. Набатия атрофидаги шаҳарларни, Араб-слим, Жаржуа, Ҳаббуш, Кфар-румман ва Тибнит қишлоқларини босқинчилар ва уларнинг малайлари тўплардан кетма-кет ўққа тутдилар. Граждан аҳоли орасида кўпдан-кўп қурбонлар бор, ўнлаб оилалар бошпанасиз қолди.

Исроил солдатлари Бинтжбейль шаҳарчасига яна бостириб кирдилар. У ердаги тўс-тўполон натижасида бир неча уй портлатилди, кўплаб кишилар, шу жумладан хотин-қизлар ва болалар қамоққа олинди. Айта-шааб, Байт-яхун, Кунин қишлоқларида ҳам жазо операциялари ўтказилди. Жанубий Ливандаги бир қанча қишлоқлар ҳамон қамал ҳолатида турибди. Исроиллик хўжайинлари рағбатлантираётган маҳаллий маъмурлар Сайда шаҳрига қарши ҳуружларни тўхтатмаяптилар. Шаҳардан шарқроқда бўлиб ўтган шиддатли артиллерия отишмалари давомида миллий ватанпарвар кучлар каллакесарларга зарба бердилар.

Ливан ватанпарварлари мамлакат жанубида босқинчиларга ва уларнинг гумашталарига қарши қуролли курашни давом эттирмоқдалар.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН МАЪМУРИЯТИНИНГ ЖИНОИЙ РЕЖАЛАРИ

МАНАГУА. Рейган маъмурияти Никарагуа революциясини йўқ қилишга қаратилган жиноий режаларидан воз кечгани йўқ, деди сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, республика ташқи иқтисодий ҳамкорлик министри Генри Руис. У Манагуада бўлиб ўтган оммавий митингда нутқ сўзлади.

Вашингтонда демократия тўғрисида тинмай гап сотишаётган бўлса-да, бироқ революцион Никарагуа миллий мустақиллик ва суверенитет учун, янги иқтисодий тартиб ўрнатилиши учун кураша бошлаши биланоқ АҚШ республикага қарши разил урушни бошлаб юборди деди, Г. Руис. АҚШ Никарагуага қарши иқтисодий қамал эълон қилиб, контрреволюционерлар гуруҳларини Америка қурол-яроғи билан қуроллантирди ва уларни граждан аҳолига қарши шафқатсиз террор усулларига, Никарагуа экономикаси халқ хўжалиги объектларини ваҳшиёна вайрон қилишга ўргатди.

(ТАСС).

ФОТОФАКТ

Японияда ядровий урушга қарши кураш ва тинчлик учун ҳаракат борган сари авж олмоқда.

Суратда: тинчлик тарафдорлари ядро қуролини тақиқлаш учун намойишга чиқишган пайт.

В. КУЧКО фотоси (ТАСС).

«ГЛОРИЯ»НИНГ ЖАҲДИ ҚАТТИҚ

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатлар шарқий соҳилидаги катта территория ҳозир уруш ҳаракатлари бошланай деб турган зонани эслатади. Миллий гвардия солдатлари, полициячилар ва қутқарув хизматларининг вакиллари соқчилик қилиб юрган бўмбўш кўчалар, эшиклари маҳкамлаб ташланган ва қум тўлғазилган қоплар билан тўсилган биноларни, кўч ортиб қитъанинг ичкарисига кетаётган минглаб машиналарни кўрасиз. Яқинлашиб келаётган «Глория» бўрони шундай тайёргарликларга сабаб бўлди.

Америка матбуотининг ёзишича, шу бўрон кейинги юз йил ичида АҚШ Атлантика соҳилидаги бўронларнинг энг кучлиларидан бири бўлади. Ҳозирнинг ўзидаёқ ундаги шамолнинг тезлиги соатига 200 километрга етяпти ва соҳилга яқинлашган сайин ундан ҳам ошиб кетиши мумкин. Кўрган кишиларнинг айтишларича, бўроннинг дастлабки шамоли дарахтларни ергача эгиб, уларни синдирмоқда. Бир қанча районларда қаттиқ жала ва шамол сув юзасини бирдан кўтара бошлади. АҚШ метеорология хизматининг вакиллари тўлқинлар 4 метргача баландликка кўтарилиши мумкин, деган гапни ҳам истисно этмаяптилар. Тошган дарё суви баъзи аҳоли пунктларини босди, у жойларда энергия таъминоти издан чиқди.

Бешта штатда фавқулодда ҳолат эълон қилинди. Маъмурларнинг буйруғига биноан 200 мингдан кўп киши шошилинч равишда ўз уйларини тарк этди. Бутун Атлантика соҳилида мактаблардаги машғулотлар бекор қилинди. Мактаб бинолари, шунингдек баъзи черков бинолари ва ҳукумат муассасаларининг бинолари эвакуация пунктлари ва пана жойларга айлантирилди. ЮПИ агентлигининг хабар қилишича, Нью-Жерси штатининг Ньюарк шаҳридаги халқаро аэропорт, Нью-Йоркдаги халқаро савдо марказининг баланд биноси ёпиб қўйилган. Бундан ташқари, ишчилар бу ердаги қўлтиқда жойлашган ва ҳозир ремонт қилинаётган озодлик ҳайкали теварагига шошилинч тарзда ҳавозалар маҳкамламоқдалар.

Қутқарув хизматлари вакилларининг ташвишланиб айтишларича, табиий офат оқибатларини тўла тушуниб етмай, мол-мулкини кўзи қиймаган кўпгина америкаликлар бўронни ўз уйларида ўтириб ўтказиш умидида озиқ-овқат, ёқилғи ва энг зарур молларни ғамлаб қўймоқдалар. «25 миллионга яқин америкалик аслида ўқ узишга тайёрланаётган «Глория» деб аталмиш тўппончанинг оғзига тик қараб турибдилар», — деди қутқарувчилардан бири.

(ТАСС).

ХИЗМАТ ДАЛАДА БЎЛСИН

Ғиждувон районн меҳнаткашлари пахта йиғим-теримида областда пешқадамлик қилмоқдалар. Ҳаммаси бўлиб, 22 мингдан зиёд киши йиғим-теримга сафарбар этилган. Ҳар куни йиллик планнинг 2-3 проценти атрофида пахта топширилянти.

Район матлубот жамияти коллективи далада ишлаётганларга намунали хизмат кўрсатишга олдиндан ҳозирлик кўришди. Уларга, айниқса, йиғим-теримнинг энг долзарб пайтида тегишли маиший шароит яратиш учун интилмоқдалар.

Шу кунларда бевосита дала шийпонларида ўн тўртта сотувчисиз дўкон ишламоқда. Мавжуд 6 та кўчма дўкон ҳар куни пахтакорлар ҳузурига бориб, буюртмалар қабул қиляпти.

Теримчиларни иссиқ овқат билан таъминлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Умумий овқатланиш корхоналарида тайёрланган таомлар пахтакорларга манзур бўляпти.

МАИШИЙ МАВЗУДА

Хизмат бевосита далага кўчирилганлиги белгиланган план-топшириқларини ортиғи билан адо этишга имкон бермоқда. Сентябрь ойининг икки ўн кунлигида матлубот жамиятида савдо обороти 100 минг сўм кўпайди.

Лекин областнинг барча районларида пахтакорларга хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Олот, Қоракўл, Коган районларидаги кўпчилик хўжаликларда даладагилар учун иссиқ овқат тайёрлаш ишини марказлаштиришнинг қулайлигини тушуниб етишмаяпти. Бир қатор хўжаликларда тайёрланаётган овқатлар сифати паст, нархи қиммат.

Пахтакорларга бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ хизмат кўрсатиш, уларнинг оғирини енгил қилиш кооператорларнинг муҳим вазифаси бўлмоғи зарур.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СЕРГЕЙ ЕСЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА

БАХТЛИМАНКИ, СЕВДИМ, ИНТИЛДИМ...

Мени саҳар уйғот, онажон,
Чироқларни ёқиб қўй ҳозир.
Дейдиларки, бўлмоғим аён
Россияда шуҳратли шоир...

Сергей Есениннинг бу сатрларида ўз келажагига башорат бордек. Ҳақиқатан ҳам у нафақат Россияда, балки бутун Советлар мамлакатида шуҳратли шоир бўлди. Бугунги кунда Есенин шеърлари хорижий мамлакатларда ҳам севиб ўқилаётир. Чунки шоир яратган шеърият халқчил ва самимий, дилларни забт этишга қодир.

Сергей Есенин совет шарқига, айниқса, Тошкентга катта қизиқиш билан қараган. У Шарқ классик шеъриятини мутолаа қилар, Фирдавсий, Саъдий, Умар Ҳайём асарларидан баҳра олар эди.

Кўзларингга кўкнинг гўзали —
Олтин ойдан ёғилади зар,
Нафис гўё Саъдий ғазали... — Ана шу сатрларнинг ўзи ҳам шоирнинг Шарқ шеъриятига бўлган муҳаббатини намоён этади.

Сергей Есенин бир неча бор Туркистонга сафар қилишга отланади. Аммо унинг бу орзуси Улуғ Октябрдан кейингина рўёбга чиқади.

Тошкентда яшаб ижод этаётган шоир А. Ширяевц билан Сергей Есенин 1915 йилдан бери хат орқали алоқа қилар, дўсти билан ижодий мулоқот қилишга, шунингдек, ўзбек халқи ҳаёти билан танишишга иштиёқманд эди. 1921 йил 14 майда у Тошкентга келди.

Дастлабки кундан бошлабоқ шоир шаҳар ҳаётига шўнғиб кетди. У тошкентлик шоир ва адиблар билан учрашди, қизғин ижодий мунозаралар қилди.

Шоирни кўрган-билган кишиларнинг қайд этишича, у кўпгина ҳолларда асосан Шайҳонтоҳурга борган ва у ердаги чойхонада чойхўрлик қилиш асносида турмушни кузатган. Таниқли рус шоири, табиийки, республика ижодкорларининг ҳурмат-

Есенин Тошкентда

эҳтиромини қозонган, уларнинг таклифи билан Сергей Есенин иштирокида Келесда мушоира ўтказилган.

Халқларимизнинг ўзига хос урф-одатлари, мусиқа санъати ва кишиларимизнинг меҳмоннавозлиги Сергей Есенинни маҳлиё этади. У, асосан, шоир А. Ширяевцнинг уйида яшаган. Бу уй «Новый» (ҳозирги Каблукова) кўчасида жойлашган эди.

У Тошкентдан кейин Самарқандга сафар қилди. Шу кезлар эндигина ёзиб тугатган «Пугачёв» достонидан айрим парчаларни зўр ҳаяжон билан шеърхонларга ўқиб беради.

Шоир ижодида «Форс тароналари» туркум шеърлари алоҳида ўрин тутади. Бу шеърий туркумнинг яратилиши ҳақида турли хил мулоҳазалар айтилган. Лекин шуниси диққатга сазоворки, у Тошкентда бўлганида рассом А. Волков ижоди билан атрофлича танишади. Рассом асарлари ичида «Форс аёли» полотноси шоир эътиборини ўзига тортади. Эҳтимол, мана шу суратдан олган таассуротлар унинг «Форс тароналари» туркум шеърларини ёзишига, унда шарқ аёлларининг умумлашган ёрқин образини яратишига омил бўлгандир.

1921 йилнинг 25 май куни Туркистон оммавий кутубхонаси биносида Сергей Есениннинг ижодий кечаси ўтказилади. Шеърхонлар билан лиқ тўлган залда шоир ўзининг янги шеърларини ўқиб беради. Бу ерда у ўқиган «Нон ҳақида қўшиқ» шеъри, айниқса, зўр олқишга сазовор бўлади. Шеърият кечасида ёшлар Есениндан қайта-қайта шеърлар ўқишини сўрашади. «Хива» кинотеатри олдида бўлган шеърхонлар билан учрашув ҳам шундай қизғин ўтади.

Адабиётшунос В. Волпиннинг эслашича, Сергей Есенин «Пугачёв» достонини шеърхонлар ҳузурида бошидан охиригача ўқиган. Асар зўр қизиқиш билан тингланган. Шоир қаерда шеър ўқимасин, уни ана шундай олқишлашар эди.

Сергей Есенин Тошкентда бир ойча бўлди. Кейинчалик, у Европа бўйлаб сафарга чиққанида шундай деб қайд этди: ҳозир мен Туркистонда бўлган кунларимни эслаётирман. Қандай ажойиб эди, қандай гўзал эди барчаси...

Есенин Тошкентда... Ҳа, бугунги кунда ҳам Есенин шеърлари Тошкентда баралла жаранглаётир. Гўзал шаҳримизнинг марказида Сергей Есенин музейи ишлаб турибди. У музейда эса таниқли совет шоири ҳаётига алоқадор ноёб материаллар сақланаётир. Ундаги кўргазмалар Есениннинг ижоди, диёримизга муҳаббати, тошкентлик дўстлари билан алоқалари ҳақидаги тасаввуримизни бойитишга хизмат қилади. Машҳур шоирнинг қизи — Татьяна Сергеевна Есенина тез-тез бу ерга ташриф буюради... Дарвоқе, 1941 йилдан буён у республикамиз пойтахтида истиқомат қилади...

Сергей Есениннинг шундай сатрлари бор:

Бахтлиманки, севдим, интилдим,
Қулоч ёйдим чечаклар аро...

Дарҳақиқат, у бепоён мамлакатимизни, бунёдкор кишиларимизни чин дилдан севди. Ватанга муҳаббати ҳароратли шеъриятида ўз ифодасини топди. Бу шеъриятнинг эса умри боқийдир.

С. ЗИНИН,
Тошкентдаги Сергей Есенин музейи советининг раиси.

Суратда: Тошкентдаги Сергей Есенин музейида.

В. Молгачев фотоси.

СПОРТ

Шахмат:

«БАЛЛИ, АЗАМАТЛАР!»

«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси М. Муҳиддинов Москвадан хабар қилади:

Жаҳон биринчилиги учун ўтаётган матчнинг тўққизинчи партияси беш соатли қизғин курашдан сўнг 41-юришда кечиктирилганлигини хабар қилган эдик.

П. И. Чайковский номли концерт зали яна одамлар билан лиқ тўла. Соат роппа роса 17. Бош арбитрлардан бири — болгариялик А. Малчев конвертни очиб, Карпов ёзиб қўйган яширин юришни Каспаровга кўрсатади-да, шахмат кодексида айтилганидек, уни тахтада амалга оширади ва тугмачани босади. Каспаровнинг соати юра бошлайди. Тож талабгори бир лаҳза ўйга толган пайтда Карпов столга яқинлашиб, у билан қўл бериб саломлашади-да, ўз жойини эгаллайди. Ҳарифлар тезлик билан иккитадан юриш қиладилар. Бироқ кейингисига жавоб бериш олдидан Карпов нақ 25 минут ҳисоб-китобга шўнғиб кетади. Гап шундаки, Каспаровнинг 45-юришини кўпчилик қатори жаҳон чемпиони ҳам кутмаган эди. Шунинг учун ҳам Карпов рақибининг қалтис юришларига яраша жавобларни топди, охири бир сипоҳини бериб, хавф-хатарни батамом бартараф қилди. Энди тўғри йўл топиш навбати Каспаровга келди. Топди. 53-юришда томонлар дурангга имзо чекаётганда залда қарсаклар янгради. Натижа барчага баравар манзур бўлди. Бундай якунга асосан Каспаровнинг пиёда қурбон қилгани сабаб бўлганлигини яна бир бор эслатиб ўтиш даркор.

10-партияда қора доналарни сурган тож талабгори 20-юришларга борганда тағин қийинчиликлар минтақасида қолиб, сипоҳларини чекинтиришга тушди. Кейин эркинроқ нафас олишни кўзлаб, бу учрашувда ҳам одатдагидек бир пиёдасини қурбон қилди. Олдинига бунинг эвазига у ҳеч нарсага эришмагандек туюлди. Аммо Каспаровнинг 25-юришда фарзинини тахта бурчагига олиб бориши вужудга келган вазиятни бошқачароқ баҳолашга ундади. Марказ очилиб, кураш қизиб кетди. 31-юришда Каспаров руҳини отга бериб, мувозанатга путур етказди. Устунлик Карповга ўтай деганда, ногоҳ кишти-қойим топилиб қолди. Албатта, уни гроссмейстерлар олдиндан ҳисоблаб қўйишган эди.

Бир-бирига муносиб юриш ва жавоблар йиғиндисидан юзага келган ажиб ҳолатда тож учун баҳс юритаётган шахматчилар яна битимга келдилар. Шу пайт давомли қарсаклар ва «Балли, азаматлар!» деган сўзлар янгради.

Ҳисоб 5,5:4,5. Пешқадамлик ҳамон Анатолий Карповда.

ГИМНАСТИКА

ЎЗБЕК СПОРТЧИЛАРИ МАҲОРАТИ

Коломбода совет спортчиларининг чиқишлари зўр муваффақият билан якунланди. Совет Ўзбекистонидан келган гимнастикачилар ажойиб маҳорат кўрсатишди. Дўстона халқаро учрашувлар Шри Ланка гимнастикачиларининг маҳорати ўсишига таъсир кўрсатиши, шубҳасиздир.

«Сугатадаса» стадионининг очиқ майдонидаги сўнгги чиқишлар зўр таассурот қолдирди. Бу ерга 5 мингдан кўп томошабин келди. Ўзбекистонлик спортчилар ҳар бир ҳаракатни аниқ бажариб, мухлисларнинг олқишига сазовор бўлдилар.

Светлана Шаркаева халқа билан Венера Зарипова эса лента билан машқ бажаришда, зўр муваффақият қозонишди. Лариса Карташева ва Светлана Литвинованинг биргаликдаги чиқишлари ҳам юксак баҳога сазовор бўлди. Акробатика машқларини группа бўлиб бажаришда Лариса Карташева, Фафзи Аблаев, Абдували Еминов, Йўлдош Вакилов ва энг ёш спортчи Арсен Кандатьян кўрсатган маҳорат матбуотда кенг шарҳланди.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

▲ ВОЛЕЙБОЛ. Голландияда Европа биринчилиги учун эркаклар ва аёллар командалари ўртасида мусобақалар бошланди. Дастлабки турда мамлакатимиз терма командаси Швеция волейболчилари устидан 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Аёлларимиз командаси эса польшалик дугоналарини 3:1 ҳисобида енгишди.

▲ ХОККЕЙ. Биринчи лиганинг Шарқий зонасида навбатдаги тур ўйинлари ўтказилди. «Бинокор» хоккейчилари «Сибирь» командасини қабул қилдилар. Дастлабки ўйинда майдон эгалари 6:4 ҳисобида ғалаба қозонишди. Такрорий ўйинда омад меҳмонлар (4:0) томонида бўлди.

ФУТБОЛ

Энг йирик ҳисоб

Ўтган шанба ва якшанба кунлари футбол бўйича СССР-нинг 48-чемпионатида навбатдаги тур мусобақалари бўлиб ўтди. Учрашувларда асосан майдон эгалари ғолиб чиқишди. Москвада «Спартак» — «Черноморец» учрашувида энг йирик ҳисоб қайд қилинди. Спартакчилар рақиблари дарвозасига 6 та жавобсиз тўп киритиб, турнир жадвалининг иккинчи поғонасига кўтарилишди. Киев динамочилари Вильнюсда маҳаллий «Жальгирис» командасига 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Днепропетровскнинг «Днепр» коллективи Ленинградда «Зенит»га (1:2) бой бериб, турнир жадвалининг учинчи поғонасига тушди. Олмаотанинг «Қайрат» командаси «Воронежнинг «Факел» футболчилари билан (1:1) дуранг ўйнади. Ҳозир чемпионатда Киев динамочилари 39 очко билан пешқадамлик қилишмоқда.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАР — ҲАР БИР ХОНАДОНГА

ОБУНА ТУГАЛЛАНДИ

Риштон районидаги Чехов номли мактабда вақтли нашрларга обуна бўлиш барвақт бошланди ва район мактаблари ичида биринчилардан бўлиб якунланди. Ўқувчилар ва ўқитувчилар «Правда», «Комсомольская правда», «Совет Ўзбекистони», «Ленин учқуни», «Ўқитувчилар газетаси», «Совет мактаби», «Гулхан», «Ғунча» каби газета ва журналларга обуна бўлишди. Масалан, М. Рауфжонова, Ў. Ортиқов, А. Тиллабоев каби ўқитувчиларнинг ҳар бири келаси йили етти-саккизта нусхадан газета-журналлар олишади. Умуман, мактаб коллективи 405 нусхада 759 сўмлик газета-журналларга ёзилди.

Н. ОРТИҚОВ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Гулистон районидаги Навоий номли колхоз аъзолари газета ва журналларга якдиллик билан обуна бўлишди.

Айниқса, хўжаликнинг Жониқул Сариқулов, Омон Сатторов, Алим Дониёров, Холйигит Жалилов, Бойқўзи Жалилов каби аъзолари 35-40 сўмлик газета ва журналларга обуна бўлишиб, бошқаларга ибрат кўрсатишди.

Т. ЗОКИРОВ.

ГРАЖДАН МУДОФААСИ — ҲАММАНИНГ ИШИ

Партия ва ҳукуматимиз граждан мудофаасини ташкил этиш ва уни омма орасида тарғиб қилишга доимо катта эътибор бериб келмоқда. Зотан, бу масалани кенг кўламда пропаганда қилиш меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг таркибий қисмидир. Юқори ташкилотларнинг тегишли кўрсатмалари асосида иш олиб бораётган Бухоро область граждан мудофааси штаби ходимлари бу борада фаолиятларини тобора активлаштирмоқдалар. Тарғибот ишлари махсус план асосида амалга оширилмоқда.

Яқинда Пешку районидаги Куйбишев номли колхозда граждан мудофаасида қатнашиш ва уни омма ўртасида кенг пропаганда қилишга бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Касаба союзлари область Советининг раиси доклади тингланган бу кенгаш қизиқарли ўтди. Сўзга чиққан нотиқлар ўз коллективларидаги иш тажрибалари ҳақида гапириб бердилар. Граждан мудофааси намунали ташкил этилган хўжаликларнинг иши кўздан кечирилди.

Граждан мудофааси область штаби касаба союз ташкилотлари сингари комсомол ташкилотлари билан ҳам яқиндан ҳамкорлиқ қилмоқда. Область комсомол комитетининг мажлислари ва бюро йиғилишларида бу мавзуга тез-тез мурожаат этиб турилибди. Кейинги вақтда бир неча район комсомол комитетларининг бу соҳадаги иш фаолияти эшитилди. Хусусан, Қоракўл район комсомол комитетининг ҳисоботи бўйича область комсомол комитети қабул қилган қарорда комсомол-ёшларнинг граждан мудофааси ишларида фаол қатнашиши лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Маълумки, граждан мудофаасини пропаганда қилиш партия ва ҳукуматимиз қарорларини тарғиб этиш билан бевосита боғлиқдир. У область «Билим» жамиятининг аъзолари фаолиятида ҳам мустаҳкам ўрин олаётир. «Граждан мудофааси — умумхалқ иши», «Ялпи қирғин қуроллари ва граждан мудофаасининг вазифалари», «Граждан мудофааси сигналлари ва уни бажариш усуллари» каби оммабоп темаларда лекция ва суҳбатлар бўлиб ўтмоқда. Область матбуот органлари ва радио эшиттириш комитети ҳам бу ишга муносиб ҳисса қўшаётир. Шу йили область ва район газеталарида граждан мудофаасига бағишланган 20 га яқин мақола босиб чиқарилди.

Айрим саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари маъмуриятлари, партия ва жамоатчилик ташкилотлари граждан мудофаасини тарғиб қилишга муносиб ҳисса қўшаётганлигини қониқиш билан таъкидлаймиз. Бухоро шаҳридаги СССР 60 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тельман номли трикотаж фабрикаси, Бухоро пахта тозалаш заводи ана шулар жумласидандир. Муҳими шуки, ушбу корхоналарда комплекс машқларни тайёрлаш ва ўтказиш юксак савияда ташкил этилаётир.

Айни вақтда граждан мудофааси ишларини ташкил этиш ва тарғиб қилишда ҳали бирмунча камчилик ва нуқсонлар бор эканлигидан кўз юмиб бўлмайди. Ташкилот, муассаса, колхоз, совхозлар, граждан мудофааси штаби бошлиқлари маҳаллий матбуот саҳифаларида мақолалар билан кам чиқмоқдалар. Айрим ташкилотларда граждан мудофааси бурчаклари ташкил этилмаган. Ташкил этилган тақдирда ҳам етарли жиҳозланмаган. Бу борада олиб борилаётган машғулотлар савияси паст, тузилган планлар бажарилмаётир. Комплекс машқлар гоҳ-гоҳида етарли тайёргарликсиз, номигагина ўтказилмоқда.

Область граждан мудофааси штаби ходимлари иш жараёнида эришилган ютуқ ва камчиликларни таҳлил қилиб бормоқдалар. Келгусида юқорида қайд этилган хато ва камчиликларни бартараф этиб, граждан мудофаасини меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилиш, ундан кутилган самарани олиш учун фаол иш олиб бораверамиз.

М. ТОЖИДДИНОВ,
Бухоро область граждан мудофааси штаби бошлиғининг пропаганда ишлари бўйича ўринбосари.

ЗИЁ МАСКАНИ

Крейвальд номли Эстония ССР давлат кутубхонасининг биноси беш миллион китобга мўлжалланган. Бу хазинанинг қурилиши Таллинда бошланди. Унинг залларига бир йўла мингта китобхон сиғади. Гуманитар ва техника фанлари, музика ва тасвирий санъат ихлосмандлари, китобсеварлар алоҳида зал олишади. Бошқа тилларни ўрганувчилар учун алоҳида лингафонли бино ажратилган. Республикада яшовчи ҳар бир киши бу ерда ўзига керакли адабиётларни олиши мумкин. Бунда электрон ахборот-ҳисоб маркази унга ёрдам беради.

ТАЛЛИН (ТАСС).

ОБ-ҲАВО

Октябрь ойида об-ҳаво қандай бўлади?

Кузнинг бу ойида шимолий кенгликлардан келадиган совуқ ҳаво туфайли булут кўпаяди, ёғингарчилик бўлади, ҳарорат бирмунча пасаяди. Лекин совуқ ҳаво оқимининг келиши одатда тезда шарққа қараб ўтиб кетади ва Ўрта Осиё районларида яна қуруқ, илиқ ҳаволи кунлар бошланади. Октябрь ойида кечалари 5—10, шимолий районларда 3—7 даража иссиқ бўлади. Тупроқ юзаси музлаши, кундуз кунлари эса ҳарорат 20—25 даражагача кўтарилиши мумкин.

Бу йилги октябрь республикамизда одатдаги даражага яқин бўлиши кутилмоқда. Ўртача ойлик ҳарорат 9—14, жанубий районларда 14—17 даража бўлади.

Ой бошида республикада ҳарорат оша бориб, кундузи 30—35, кечалари 12—17 даража иссиқ бўлади. Лекин биринчи беш кунликнинг охирларида шимоли-ғарбдан совуқ ҳаво келади. Ҳамма жойда ҳарорат пасайиб кетади. Республика территориясининг анчагина қисмида ёмғир ёғади, шимоли-ғарбдан эсаётган шамол кучаяди. Лекин совуқ қисқа муддатли бўлиб, иккинчи ўн кунликда ҳарорат яна кўтарилади. Кечалари 8—13, кундузлари 20—25, жанубий районларда 24—29 даража иссиқ бўлади.

Учинчи ўн кунликда Сибирь ва Урал районларидан совуқ ҳавонинг жадал келиши кутилади. Шу пайтда кечалари 0—5 даражагача иссиқ бўлади Баъзи жойларда эса 1—3 даражагача совийди. Ҳатто жанубий районларда ер юзаси музлаши мумкин. Кундуз кунлари 13—18 даража иссиқ бўлади.

Ойлик ёғингарчилик миқдори нормага яқин ва ундан камроқ, Сурхондарё области ва Фарғона водийсидагина нормадан юқори бўлиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ
АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1985—1986 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

Чорвачиликни механизациялаш, гидромелиорация ишларини механизациялаш ва гидромелиорация ихтисосликлари бўйича

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига колхозлар, совхозлар, қишлоқ хўжалигидаги хўжаликлараро корхона (ташкилот)лар, ва ишлаб чиқариш бирлашмалари ва ҳарбий қисмлар йўлланмаси билан келган, ўқишга юбориш ҳақида масала кўрилгунга қадар камида бир йиллик узлуксиз иш стажига эга бўлган тўлиқ ўрта маълумотли колхозчилар, ишчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб қайтганлар ҳамда ўқув ишлаб чиқариш бригадалари аъзолари бўлган умумий таълим мактабларининг битирувчилари (хўжаликлар йўлланмаси билан) **қабул қилинади.**

Ўқишга юборилган колхозчилар колхоз учун белгиланган йиллик иш куни минимумини ошириб бажарган бўлишлари керак.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: институт ректори номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика ва йўлланма, меҳнат дафтарчасидан корхона ёки хўжалик раҳбари тасдиқлаган кўчирма, медицина справкаси (086/У-форма), 3х4 см. катталикдаги 8 дона фотосурат.

АРИЗАЛАР 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

11 ноябрдан 24 ноябргача физика ва математикадан ўрта мактаб программаси асосида суҳбат ўтказилади.

Тингловчилар рўйхатига киритиш 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади.

Тайёрлов бўлимини тугатиб, битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар институт кундузги бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар стипендия ва ётоқхона билан таъминланади.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Андижон область, Андижон районн, Куйганёр посёлкаси, Андижон пахтачилик институти, тайёрлов бўлими. Телефон: 4-50-01; қўшимча 11-5-17.

●

СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

2 октябрь соат 17.00 ва 20.00 да,

3 октябрь соат 16.00 да

Насиба АБДУЛЛАЕВА иштирокида

Алишер Навоий номли Ўзбек давлат академик Катта театри солистларининг

КОНЦЕРТИ

Билетлар Навоий номли театр кассасида сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефон: 33-90-81.

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/Х да **Князь Игорь,** 3/Х да **Жизель** (СССР Халқлари дўстлиги саройида), 4/Х да **Оловли фаришта.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/Х да **Ўғрини қароқчи урди,** 3/Х да **Юлдузли тунлар,** 4/Х да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/Х да **Хотинимнинг эри,** 3/Х да **Тошболта ошиқ,** 4/Х да **Олифта.**

2 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА I. 9.00 — «Время» 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильм. 10.15 — «Саёҳатчилар клуби». 11.15 — «Моцарт». Телевизион бадиий фильм. 5-серия. 12.40 — Телефильм. 13.20 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20— Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — А. С. Грибоедов. «Ақллилик балоси». 17.00 — «Биргаликда аҳил оиламиз». 17.20 — Телефильм. 18.10 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Енгилтаклик оқибати». 19.40 — «Дунё ва ёшлар». 20.15 — «Моцарт». Телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. Кубок эгаларининг кубоги учун. I/16 финал. «Динамо» (Киев)—«Утрехт» (Голландия). 23.45 — «Дунё воқеалари». 24.00 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 ва 10.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 ва 13.30 — Немис тили. 11.05 — «Табиатшунослик» 11.35 ва 12.40 — Н. В. Гоголь. «Тарас Бульба». 12.05 — Тележурнал. 13.10 — Илмий-оммабоп фильм. 14.00 — Эстетик тарбия. 14.30 — Музика. 15.30 — Ёзги биатлон бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Қишлоқ янгиликлари» 19.45 — Кичик концерт. 20.00 — «Онамларнинг мактаби».

ТОШКЕНТ I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50— Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Энг яхши тажриба — хўжаликни юритиш практикасига» 8.30 — «Ахборот». 18.00 Янгиликлар. 18.15 — «Пионерлар мамлакатида». 18.45 — «Халқ истеъмоли молларига юқори сифат». 19.15 — «Сўз кетидан сўз келар». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Бугун оламда нима гап?» 20.05 — «Сув хўжалиги тадбирлари метосферанинг геологик ва гидрогеологик шароитларга таъсири» мавзуида халқаро семинар. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Лирик концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Ҳаёт билан ҳамдам». Бадиий фильм.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Сиз бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Ўзбек куйлари. 10.40 — Ҳажвий эшиттириш. 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Кибернетика ва ҳаёт». 16.00 — «Мулкдорлар дунёсида хўрланганлар». 17.00 — Мактаб ўқувчилари учун эшиттириш. 18.15 — «Илмий-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ошириш». 18.30 — Концерт. 19.25 — Навоий ғазаллари ёзилган 5 та рубоий. 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 21.00 — «Шеърият кечаси». 21.30 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Концерт. 23.30 — Футбол бўйича СССР чемпионатидан репортаж.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 06051. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС 64583. А. — 225. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12